ATILIM

Kurucusu: İ.Bilen Yıl 12, sayı 17 (159)

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı 1 Eylül 1985

Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz !

İşçiler, köylüler, aydınlar, gençler
Türk Kürt tüm emekçiler
BİRLEŞİN YENECEKSİNİZ

Demokratik Türkiye, Daha Güçlü TKP

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ MK'SİNİN, TKP'NİN 65.KURULUŞ YILDÖNÜMÜ ÜZERİNE BİLDİRİSİ

Komünistler, bilinçli işçiler, dostlarımız, yurt içinde ve yurtdışında, fabrikalarda, köylerde ve zindanlarda insanlığın en yüce idealleri uğrunda yılmadan savaşan insanlar, 10 Eylül günü, temeli Mustafa Suphi tarafından atılan TKP'nin 65. kuruluş yıldönümünü kutlayacaklardır. Cumhuriyet tarihinin en eski, ilk siyasal partisi TKP'dir ve onu yaratmakla Türkiye işçi sınıfı politik bilincini, Türkiye'nin kaderinde belirleyici rol oynama azmini kanıtlamıştır. TKP'nin kurulmasıyla, işçi sınıfının savaşı yeni bir aşamaya yükselmiş, aynı zamanda ulusal kurtuluş savaşının başlangıçta sınırlı olan amaçları, ilk kez Cumhuriyet belgisini yükselten TKP'nin çabalarıyla derinleşmiştir. 63 yılı gizlilikte 65 yıllık savaşı boyunca, TKP, her türlü baskıya, koğuşturmaya, politik cinayetlere karşın, en keskin karmaşık tarihsel dönemeçlerde, kendi ideallerine, işçi sınıfının ve halkın kurtuluşu davasına sadık kalmayı başarmış biricik partidir.

Bu yıl TKP'nin kuruluş yıldönümü, 12 Eylül darbesinin 5. yılına rastlıyor. Bu son 5 yıl Türkiye tarihinin en karanlık dönemi, eşi görülmedik terör yılları, sömürü, işsizlik, sefalet yılları oldu. Aynı zamanda bu 5 yıl, TKP'nin tarihine, komünistlerin barış, demokrasi, ilerleme uğrunda ölümü göze alan yiğit, cesur, bilinçli savaşım yılları olarak yazıldı.

Komünistlerin, sol güçlerin, tüm demokratların büyük kayıplar, acılar pahasına yürüttükleri savaşlar boşa gitmemiştir. 12 Eylül'den beri süregiden bu savaşım artık sonuç vermeye başlıyor. Sol Birlik'in kurulması, tüm sol güçlerin birliği yolunda gerçek olanakların varlığını kanıtladı. Diktatörlüğe karşı çıkan güçlerin alanı genişledi, beş yıllık savaşım, faşizmi destekleyenlerin iç çelişkileri, cunta parlamentosundaki güçler arasında ayrışmayı hızlandırdı. Susturulan sendikal hareket yeniden canlanıyor. Türk-İş yönetiminin darbecilerle kurduğu ittifak iflas etmektedir. İş yerlerindeki işçilerin birliğinden başlayan ve birçok sendikanın yönetimine yansıyan sağlıklı eğilim güç kazanıyor. Üniversiteleri susturan cunta, aydınları susturamadı, başta İlerici Gençlik olmak üzere gençliğin savaşı güçlenerek sürüyor.

Halk şimdi diktatörlüğün komünistlere, öteki yurtseverlere, sendikalara ve derneklere, bunalımın yükünü çalışanların sırtına yıkmak ve yerli, yabancı tekellerin egemenliğini korumak amacıyla saldırdığını daha iyi kavrıyor. İşsizliğin, pahalılığın, eşi görülmedik ölçüde yayılan ahlaki, sosyal, kültürel çürümenin asıl suçlularını yığınlar daha iyi ayırdetmeye başlıyor. Bu suçlular, 5 yıllık vurgun, rüşvet, yolsuzluk, vergi kaçakçılığı yıllarında palazlanan yerli holdingler, bankalar, türedi faşizm zenginleridir; ülke ekonomisine ipotek koyan IMF'dir, Amerikan silah tekelleridir; bunların hizmetindeki Evren-Özal rejimidir.

Bugün Türkiye'nin gündeminde ilk sırayı alan sorun demokrasidir: Faşist rejimin kökten tasfiyesi, 12 Eylülcü anayasanın iptalidir, halk adına egemenliğin bütün siyasal partilerin özgürce katılacağı demokratik seçimlerle oluşacak olan parlamentoya geçmesidir. Bu hedef, en geniş diktatörlük karşıtı güçlerin işbirliği için sağlam bir temeldir.

Diktatörlüğün adım adım kendisini gizlemesi, geri çekilme planı, parlamento içindeki cuntanın izniyle kurulan muhalefet partilerinde iç ayrışmaların ortaya çıkması, SODEP'in HP ile ve DYP'nin MDP ile birleşme eğilimleri, şimdi ortaya sonucu belirsiz çelişkili bir politik durum çıkartmıştır. TKP, parlamento dışındaki yasal muhalefet partilerini rejimin dayanağı haline getirme manevrasına öteden beri dikkat çekmiştir. Erken seçim talebinde açıkça ısrar edilmemesi kamuoyunda kaygılar yaratmaktadır. Diktatörlüğe karşı çıkan yasal muhalefetin sıralarında rejimle açıkça uzlaşma eğiliminin üstün gelip gelmeyeceği, onların parlamentoya katılma politikasını, tüm sol güçlerle işbirliği yapma ve geniş halk yığınlarının aktif eylemine yardımcı olma politikasıyla ne ölçüde tamamlayacaklarına bağlıdır. Bu, faşist rejimin ömrünün uzayıp uzamayacağıyla, gelecekte demokrasinin başında yeni askersel darbelerin, müdahalelerin asılı kalıp kalma-

Arkası 11. sayfada

1 Eylül Dünya Barış Günü

BARIŞIN KORUNMASI İÇİN SESİMİZİ YÜKSELTELİM !

1 Eylül dünya barış günü. Yeryüzünün dört bir yanında milyonlarca insan "Nükleer savaşa hayır", "Silahlanma yarışına son", "Silah değil iş, ekmek" belgilerini haykırıyor. Barış hareketinin gücünü sergiliyor. Barış davası artan savaş tehlikesi karşısında güç kazanıyor.

1 Eylül, Hitler Almanyası'nın Polonya'ya saldırdığı, İkinci Dünya Savaşı'nın başladığı gün. 1 Eylül, savaşları daha patlak vermeden önleme zorunluluğu konusunda bir uyarı günü, barış için savaşım günü.

Hitler faşizmini ezen, dünya barışının korunmasındaki sorumluluğunun bilinciyle hareket eden dünyanın ilk sosyalist devleti SSCB, 1985 1 Eylül'üne güçlü bir barış taaruzu ile girdi. SBKP MK Genel Sekreteri M. Gorbaçov, 30 Temmuz günlü Pravda gazetesinde, SSCB'nin nükleer denemeleri, 6 Ağustos'tan başlayarak 1 Ocak 1986'ya dek durdurduğunu, eğer ABD'de aynı yönde karar alırsa, bu kararın bu tarihten sonra da yürürlükte kalacağını açıkladı. Tüm dünya barış güçleri, ABD'nin Hiroşima ve Nagazaki'ye atom bombası atmasının 40. yıldönümünde atılmış bu barışçı adımı büyük bir destek ve coşkuyla karşıladı.

Ne ki ABD Sovyetler Birliği'nin aynı yönde karar alma çağrısına kulaklarını

Arkası 11. sayfada

Parti yaşamı

1 Eylül 1985

PARTİMİZİN 65. KURULUŞ YILINDA: DEMOKRATİK TÜRKİYE, DAHA GÜÇLÜ TKP !

Sendikalarda çalışma üzerine (I)

Komünist partisi, en sağlam güçleri-ni işçiler arasında buluyor. İşçiler arasında çalışma, sendikalarda çalışma sorunlarını çözümlemeyi gerektiriyor. Komünistler, içinde bulunduğumuz koşullarda, sendikalarda çalışma konusunda bir dizi sorunla karşı karşıyadır.

Yığın örgütlerinde parti çalışmasına yaklaşımımızı bir kez daha hatırlayalım. Komünistler, "geniş yığınların buralarda örgütlenmesini sağlamaktan başka, bu örgütlerin daha bilinçli kılınması, daha sağlam yığın örgütlerine dönüşmesi için çalışmalıdırlar. Biz yığınların sorumluluk duyan ileri unsurlarına bu örgütlerin sağlamlaşması için yapacakları çalışmalarda yardımcı olmalı, yol göstermeliyiz. Bu amaca hizmet için daha ileri, yasal sınırlamalarla kendini kısıtlamayan örgütlenmelere de hız vermeliyiz. Bu örgütlenmeler kalıcıdır. Bunlar her durumda eylemlerin kaynağını oluşturur. Bizzat parti örgütleri, üyeleri buralardan çıkar. Parti örgütlerimiz bu örgütlenmelerin beyni olur, güvencesi olur. Bunlar yığınları partinin yanına çekmenin birer kaldıracı olur." (Atılım, 15 Mayıs 1985)

Bu temel yaklaşımımız, sendikal çalışma için de geçerlidir. Yine de bununla yetinmeyip, somut alana nasıl uygulayacağımız üzerine bir kez daha düşünmeliyiz. Parti deneyiminin ve işçilerin günlük savaşımlarının dersleri bize yardımcı olacaktır.

Ama ilk başta sendikalara nasıl baktığımızı yineleyelim: "Bugün ülkemizde sendikaların demokrasinin vazgeçilmez kurumları ve demokrasi savaşımının en etkili araçlarından biri olduğu gerçeği unutulmamalıdır. Sendikalar işçi sınıfının yalnızca ekonomik hakları için gerekli bir sınıf aracı olarak alınmamalıdır. Hem genel olarak, hem de sendikal savaşımın ülkemizdeki deney ve gelenekleri açısından böyle bir yanaşım eksik kalır. Sendikalar, demokrasi için, bu rejime karşı çıkmak ve bütün öteki kesimlerin demokratik hak ve özgürlüklerini ödünsüz savunmak zorundadır." (TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaşın, MK 4.Plenumunda okuduğu PB Çalışma Raporu'ndan)

Neleri gözönünde tutmalıyız?

Sendikal hareketin, bugünkü koşulların getirdiği sorunları ve buna bağlı görevleri vardır. "Sendikal hareketin temel zayıflığı bölünmüşlüğüdür." Diğer yandan sendikal hareketin temel gücü olan "Türk-İş tabanı politik açıdan parçalıdır." Öyleyse herşeyden önce, sendikal birlik için çaba harcanmalıdır.

Fikret Yeğen/İstanbul

Öte yandan sendikalar diktatörlüğün baskısı altındadır. Yasaklar çemberi içine alınmışlardır. Ve işçilerin ekonomik haklarını olsun ödünsüz savunmak için çaba gösteren sendikacı sayısı kısıtlıdır. Uzlaşmacı yönetimler, üyelerinin istem ve iradelerini sürekli devredışı bırakmakta, böylece sendikaları güçten düşürmektedir. Bu nedenle, sendikaların görevlerini yerine getirebilmeleri için sendikaiçi demokrasi savaşımını yükseltmek vazgeçilmez bir görevdir.

Bu görevlerin günlük çalışmalar içinde yerine getirilmesinden sözederken, bugün varolan ve birbirine zıt iki yanlış yaklaşımı ele almak gerekiyor.

Birincisi, sendikal birliğin salt Türk-İş'e üye olmakla gerçekleştiği, gerçekleşeceği düşüncesidir. Bu düşünce "varolan sendikalardaki olanakların kullanılması" doğru düşüncesinden yola çıkıyor, ama bununla yetiniyor. Sendikal demokrasi çabası eksik kalıyor. Ve kaçınılmaz olarak bu sendikalar içinde "varolan koşullara" uyarak kendini sınırlıyor. Bu koşulları değiştirmek için çaba göstermiyor. Bu yanlışlığın kaynağını ise, Türk-İş ve bağımsız sendikalarda çalışma deneyiminin eksikliği oluşturuyor.

Sendikal birlik için gösterilen çabalar, sendikal demokrasi çabalarıyla tamamlanmalıdır. Sendikalı işçilerin Türk-İş'te (ve yine Türk-İş'te birlik amacıyla bağımsız sendikalarda) birleşmeleri; sendikasız işçilerin sendikalaştırılmaları ilk görevlerdir. Bu sendikalar işçilerin bugün varolan yasal sendikal savaşım örgütleridir. Ama şu da unutulmamalıdır: Sendikalar rejimin işçilerin savaşımını ve örgütlenmesini engelleyen yasaklarıyla sınırlanmıştır. Sendika yönetimleri, zorunlu ya da gönüllü, bunlara uymaktadırlar. Başta Türk-İş yönetimi olmak üzere, az sayıda olmayan sendikacı bu koşullara sığınarak (yer yer itirazlarına rağmen) rejime karşı tutarlı bir tutum almaktan uzak duruyor. İşçilerin birliği elbette rejime ve sermayeye karşı birliktir.

Bugün sınıf sendikacılığını savunan sendika önderleri ağır baskı altındadır; hapistedir; sürgündedir. Faşist rejim bilinçli işçi önderlerini savaşım dışında tutma çabasıyla, işçileri bölüyor. Türk-İş yönetimi de bilinçli işçileri üye yapmayı reddederek, işyerlerinden tasfiye edilmelerini destekleyerek ya da en azından buna gözyumarak, bu bölünmeyi işçiler arasına yayıyor, derinleştiriyor. Bu bölünme, işçilerin çıkarlarına karşıdır.

Türk-İş'e, sendikalara üye olmak, birliğin ilk adımıdır. Sendikal birlik savaşımı için elverişli ortamı sağlamaktadır. Bu ortamda işçiler iki cephede savaşıyorlar: Hem işçi-sendika düşmanı rejimle, sermayeyle; hem de sendikal hareket içindeki bölücü, sermaye ajanı unsurların eylemleriyle.

Birliğin ve sendikal hakların önünde en başta gelen engel, faşist rejim ve onun destekçileridir. Sarı, tutarsız yönetimler varlıklarını büyük ölçüde rejimin baskı ve yasaklarına borçludur. İki cephedeki savaşımın bugünkü taktiği, işçilerin güçlerinin dağıtılmaması, sınıf savaşında yoğunlaştırılması, asıl vuruşun rejime ve sermayeye karşı yöneltilmesi olmaktadır. Bu amaçla, işyerlerinde işçilerin savaşıma daha çok katılması, savaşımın bu temelde yükseltilmesi önem kazanmaktadır. Sendika hareketini zayıflatmak amacını taşıyan bölücülerin etkisizleştirilmesi, safdışı bırakılması ancak bu yolla sağlanabilir.

Güncel savaşım ertelenemez

İkinci yanlış yaklaşım, böylesi sendika yönetimlerinin tutumlarına karşı çıkmanın, salt "yönetimi devirme", "ele geçirme" gibi dar bir hedefin içine hapsedilmesidir. Bu düşünce, "sınıf sendikacılığı ilkelerini uygulamak, işçi sınıfının çıkarlarını ödünsüz savunmak" doğru düşüncesinden yola çıkıyor. Ama, sonuçta tek tek ağaçlardan, ormanın bütününü göremiyor. Ve işçilerin çıkarlarının savunulmasını, uzlaşmacı sendika yönetimlerini devirmekten sonraya erteliyor. Unutulmamalıdır ki, sendika yönetimleri içinde, bilinçli, öncü işçileri öteki işçilerden ayırmak; tüm işçilerin ortak amaçlar etrafında (ve özellikle sendikal birlik ve demokrasi için), kendi sınıf çıkarları temelinde birleşmelerini önlemek isteyenler vardır. İşten atılmalar, sendikal baskılar vb. karşısında sessiz kalınması sonucu, işçiler haklı olarak, bu yönetimlere karşı tepki duyuyorlar. Bu tepkilerin doğru yönlendirilmemesi durumunda, baş düşman olan (sendikal baskı ve yasaların kaynağı, sarı yönetimlerin koruyucusu) faşist rejim ve patronlar gözden kaçırılabiliyor. İşçileri politik savaşımdan uzak tutmak, salt sendika içi sorunlara hapsetmek, sendikalara olan güveni sarsmak isteyenler, işçileri yanıltabiliyor. Koşulların olgunlaşmadığı yer ve zamanda, işçilerin gönüllü birliği sağlanmadan, yeterli güç toplanmadan yapılan çıkışların faydadan çok, giderilmesi zor, çok emek ve zaman gerektirecek zararlara yol açacağı bilinmelidir. Bugünkü koşullarda yeterli güç toplamanın zorluğu, iki cephede

Arkası 10. sayfada

SBKP MK Genel Sekreteri M.Gorbaçov'un TASS ajansının sorularına yanıtları:

BARIŞTAN YANA İÇTEN VE AÇIK BİR ADIM

Soru: Sovyetler Birliği'nin nükleer patlamalar üzerinde moratoryum uygulamasını içeren yeni girişiminin dünyadaki yankılarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yanıt: Geniş kamuoyunun tutumundan sözedecek olursak, kanımızca, haklı olarak denebilir ki, bütün nükleer patlamaları tek yanlı olarak durduran ve Birleşik Amerika'yı bu eyleme katılmaya çağıran Sovyetler Birliği'nin yeni girişimi dünyada destekle karşılanmıştır. Birçok ülkede, bu arada ABD'de, ünlü devlet, politika ve toplum adamları nükleer silah denemeleri üzerinde moratoryum görüşünü destekliyor, öteki nükleer devletlerin de SSCB'nin bu örneğini izlemesinden yana çıkıyorlar. Bizim önerimizde sözkonusu olan, somut, gözle görülür bir önlemdir. İnsanlar bu önerimizi, nükleer silahlanma yarışının frenlenmesi, ardından da durdurulması için bir umut olarak görüyorlar.

Bizim bu girişimimizin, kimilerinin hoşuna gitmediğini biliyorum. Politikalarını silahlanma yarışının daha da tırmandırılmasına bağlayan, bunlardan büyük kârlar elde eden Batılı çevreler nükleer denemelerin durdurulmasını istemiyorlar. Nükleer silah tezgahlarının durmasını istemedikleri için moratoryuma karşı çıkıyorlar. Şu ya da bu yolla askersel üstünlük sağlamak gibi boş hayallere sarılıyorlar. Aynı zamanda, Sovyetler Birliği'nin politikası üstüne, bu arada nükleer patlamalar üzerinde ilan ettiğimiz moratoryum dolayısıyla, saçma-sapan iddialar yayıyorlar.

Moratoryum girişimi tarafımızca atılmış içten ve açık bir adımdır. Biz, nükleer silahların artırılmasını ve daha da geliştirilmesini durdurmak amacı ile pratik önlemler alınması gerektiğine kesinlikle inandığımız için moratoryum uygulamasına gittik. Biz Amerikan yönetimini hiç de zor durumda bırakmak istemedik. ABD Başkanı bizim eylemimiz konusunda önceden bir mektupla haberdar edilmişti. Biz bu mektupta Amerikan tarafına aynı biçimde hareket etmesini önerdik. İsterdik ki, Amerikan yönetimi bizim bu çağrımıza olumlu yanıt versin. Washington'daki resmi kişilerin moratoryum konusundaki açıklamaları, ne yazık ki, onların bugün, herşeyden önce böyle bir yanıttan nasıl daha ustaca kaçacaklarını araştırmakla meşgul oldukları izlenimini bırakıyor. Dünyanın başkaca bir tutum beklediğini söylersem, hata etmiş olmam.

Soru: Başkan Reagan bugünlerde ABD'nin nükleer programlarını tamamlaması gerektiği için nükleer denemeler üzerinde moratoryum uygulayamayacağını, belirtti. Bu arada o, Sovyetler Birliği'nin yoğun bir nükleer deneme serisini tamamladığını ve şimdi de bunlara ara verebilecek durumda olduğunu iddia etti. Bu böyle midir?

Yanıt: Sovyet yönetimi nükleer patlamaları tek yanlı durdurma kararı almadan önce bu sorunu dikkatle ve her yönden ele aldı. Böyle bir adım atmamız hiç de kolay değildi. Tek yanlı moratoryum uygulamasına gidebilmek için denemeler programını tamamlamadan durdurmamız gerekti.

Bu arada, SSCB'nde, bu yıl içinde yapılan nükleer patlamalar, ABD'de yapılanlar kadardır. Eğer bugüne kadar yapılan tüm nükleer denemeleri sözkonusu edersek, SSCB'de yapılanlara kıyasla, ABD'de yapılanlar çok daha fazladır. Bu, Beyaz Saray'da biliniyor.

Sovyetler Birliği tek yanlı moratoryum kararı alırken aritmetiğe göre değil, ilkesel politik görüşlere, nükleer silahlanma yarışının durdurulmasına katkıda bulunmak, ABD'yi ve nükleer silaha sahip diğer ülkeleri de buna çekme amacından hareket ediyordu. Amacımız nükleer denemeler arasında nefes almak değil, bunların tam ve genel olarak durdurulmasını sağlamaktır.

Uygulamaya koyduğumuz moratoryumun, ABD'nin çıkarlarına ters düştüğü görüşü ileri sürülüyor. Oysa bu moratoryum, ölümcül nükleer silahların daha da etkinleştirilmesinin önüne set çekme yolunda önemli bir adımdır. Kaldı ki, denemelerin yapılmadığı süre ne kadar uzunsa, yığılan silahların "eskime" süreci de o kadar hızlı gelişecektir. Ve nihayet, moratoryum, nükleer denemelerin durdurulması konusunda anlaşma sağlanması ve nükleer silahların tamamen ortadan kaldırılması yönünde ilerleme kaydedilmesi için en elverişli koşulları yaratıyor.

Şöyle bir soru ortaya çıkıyor: Burada ABD'nin ve Amerikan halkının çıkarlarına ters düşen nedir? Böyle bir yol yalnızca kuvvet gösterisiyle baskıya bel bağlayanların, gezegenimizde yeni yeni nükleer silah türleri üretme planları tezgahlayanların ve silahlanma yarışını uzaya taşımayı amaçlayanların hoşuna gitmiyor. Ama bunların Washington'un birçok kez hedef olarak belirlediğini belirttiği barışın ve uluslararası güvenliğin güçlenmesinin gerçek çıkarları ile ne ilgisi olabilir?

Nükleer denemelerin durdurulmasına yanaşmak istememelerini ABD'nin nükleer silahlanmada "geri kalması" ile izah etmeye çalışıyorlar. Bu yalnızca bir bahanedir. Bir zamanlar orada bombardıman uçakları, daha sonra da roketler konusunda "geri kalma"dan söz edilmişti. Ama bu her defasında kasıtlı bir aldatmacaydı. Nitekim Washington daha sonra bunu kabul etti. Başka bir deyimle, askersel üstünlük sağlamaya çalıştıkları, silahların sınırlandırılması konusunda gerçek istekleri olmadığı zaman, "geri kalma"dan dem vuruyorlar. Oysa, çözümü için politik yönetimin karar alması gereken, üstelik yaratılan "Sovyet tehdidi" masalları temelinde değil, gerçek durumdan, kendi ülke güvenliğinin ve uluslararası güvenliğin çıkarlarından hareket ederek karar alması gereken sorunlar tam da bunlardır.

Soru: Nükleer denemeleri durdurma önerisinin bütünü içinde kontrol sorununu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yanıt: Bizde, ABD'de ve diğer ülkelerdeki bilimsel-teknik olanaklar, küçük bir nükleer patlamanın bile saptanabileceği, gözden kaçmayacağı düzeyde gerekli güvenliği sağlıyor. Bunun tersini iddia edenler söylediklerinin doğru olmadığını biliyorlar.

Nükleer patlamaların durdurulması yolundaki tek yanlı adımlar, elbette nükleer silah denemelerinin tam ve genel olarak durdurulması sorununa kesin çözüm getiremez. Bu sorunun kökten çözülebilmesi için bir uluslararası anlaşma gereklidir. Bu anlaşma, gereken yükümlülüklerin yanısıra, hem ulusal hem de uluslararası çapta kontrol önlemleri sistemini de içermelidir. Kısacası, biz nükleer patlamaların durdurulması konusunda kontrolden yanayız, ama denemelerin durdurulmasının, bunların gözlemcilerin bulunduğu koşullarda sürdürülmesiyle değiştirilmesine karşıyız.

Anımsatayım ki, nükleer silah denemelerinin tam ve genel olarak durdurulması sorunu hiç de yeni bir sorun değildir. Bu sorun bundan bir kaç yıl önce SSCB, ABD ve İngiltere arasında yapılan görüşmelerde ayrıntılı bir biçimde ele alındı. Bu görüşmelerde silah kontrol sorunu da çok etraflı bir biçimde görüşüldü. Taraflar bir çok konuda ortak bir anlaşmaya yakındılar. Ancak ABD bu görüşmeleri kesti. Kesti, çünkü burada saptanan kısıtlamalar, Pentagonun planlarını engelliyordu.

Biz Birleşik Amerika'ya bu görüşmelerin yeniden başlatılmasını birkaç kez önerdik. Ve bugün de biz ABD'ye bu çağrıyı yöneltiyor, nükleer silah denemelerinin tamamen durdurulması için çağrıda bulunuyoruz. SSCB ve ABD'nin nükleer denemeler yapmadığı koşullarda böylesi görüşmelerin yapılması, bu görüşmelerde sonuç elde edilmesi çok daha kolay olacaktır. Ama Birleşik Amerika görüşme masasına dönmek istemiyor. Bu ise hem nükleer denemelerin durdurulmasını, hem de güvenilir bir kontrol sistemi oluşturulmasını istemeyen tarafın bizzat ABD olduğu anlamına geliyor.

Kimi zaman nükleer silah denemelerinin durdurulması sorununun Cenevre Silahsızlanma Konferansı'nda ele alınması gerektiğinden sözediliyor. Biz sorunun orada görüşülmesine de hazırız. Ancak ABD, öteki Batılı ülkeler böylesi görüşmelerin yapılmasını artık uzun bir zamandır baltalıyorlar. Şöyle ki, önemli olan nükleer silah denemelerinin durdurulması sorununun nerede görüşüleceği değildir. Önemli olan, yapılacak Sovyet-Amerikan görüşmesi de dikkate alınarak, bu sorunun ciddi olarak ve zaman yitirilmeden görüşülmesidir.

Soru: Size göre gene de, nükleer denemeler sorununda olumlu bir çözüm beklenebilir mi?

Yanıt: Kanımca beklenebilir. ABD'nin önerimiz karşısında aldığı bugünkü tutum iyimserlik aşılıyor olmasa da, gene de ümidi yitirmek istemiyoruz. Ve şundan ötürü. Sovyetler Birliği ile Birleşik Amerika'nın üzerine, güvenlikle ilgili sorunların çözümünden kaçamayacakları kadar olağanüstü büyük sorumluluklar düşüyor.

Bizim önerdiklerimiz nükleer potansiyellerin daha da büyümesini durdurmak, bunların azaltılması ve sonuç olarak ortadan kaldırılması sorununun çözümü yoluna ciddiyetle koyulmak için reel bir olanaktır.

DIŞ BORÇLAR SORUNU VE BARIŞ, BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ KAVGASI

Gelişmekte olan ülkelerin olağanüstü boyutlara ulaşan dış borçları konusu uluslararası bir büyük soruna dönüştü. Çünkü bu sorun artık yalnızca gelişmekte olan ülkelerin ekonomik çıkarlarını değil, tüm dünyayı, bütün ülkelerin çıkarlarını yakından ilgilendiriyor. Bu sorun, tek tek ülkelerdeki emperyalizme karşı savaşımla, diktatörlüklere karşı savaş, demokrasi ve devrim sorunlarıyla, gelişmekte olan ülkelere dayatılan ve tüm dünyada tırmandırılan silahlanma ve dünya barışı sorunuyla da içiçe geçiyor. Şimdi gelişmekte olan ülkelerin ödenemez hale gelen dış borçları sorunu, büyük ve haklı bir savaşımın konusu, odak noktalarından birisidir.

Borç sorununun iyi kavranabilmesi için, uluslararası borç-kredi ilişkilerinin, Marksizm-Leninizm'in sağlam eleştiri süzgecinden geçirilmesi, dış borçların emperyalist yeni sömürgecilik yöntemleriyle ilişkisinin ortaya konması, "dış borç-kredi almak bir zorunluluk mudur?", "dış borç alınmaksızın ayakta kalınamaz, ekonomi yürütülemez mi?" türünden soruların yanıtlanması gerekiyor. Kuşkusuz bu soruların yanıtı kolaylıkla verilebilir. Besbellidir ki, hiç bir ülke sınırlarını dünyaya kapatarak, başka ülkelerle ekonomik ilişkilere girmeksizin yaşayamaz. Üretilen malların öteki ülkelere satılması, başka ülkelerden gerekli malların alınması bir zorunluluktur. Ekonominin gereksinimlerine yanıt verebilmek için, gelişebilmek kalkınabilmek için gelişmiş olsun, gelişmekte olsun tüm ülkelerin borç almaya, kredi kullanmaya gereksinimleri vardır. Kimi ülkelerin uzmanlaştıkları alanlarda bu uzmanlığa başvurmamak, örneğin enerji gereksinimleri için petrol alımından kaçınmak düşünülebilir mi? Her ülkede petrol, her ülkede kömür, her ülkede krom yeteri ölçüde yoktur. Demek ki, borç almak kendi başına, soyut olarak düşünüldüğünde kötü bir yöntem olarak gösterilemez. Ülkeler içlerine kapalı yaşayamazlar.

Öyleyse besbelli ki, sorun alınan borcun niteliğindedir, koşullarındadır. İşte bunun için emperyalizmi, emperyalizm karşısında gelişmekte olan ülkelerin konumunu gündeme getirmek, tartışmak, borç sorununa emperyalizmin sömürü yöntemlerindeki yeri açısından bakmak zorunluluktur.

Yeni sömürgeciliğin bir yöntemi

Rusya'da Ekim Devrimi, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin kurulması, bir çok ülkede ulusal kurtuluş savaşlarının başarıya ulaşması, sömürgeciliğin çökmesi, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Dünya Sosyalist Sistemi'nin kurulması emperyalizmin etki alanını büyük çapta daralttı. Onun kimi yöntemlerinde değişikliklere yol açtı. Dünya güçler dengesinde yeni bir durumun oluşması, emperyalizmin askersel güç bakımından da eski üstün konumlarını yitirmesi, iki sistem arasında askersel bakımdan yaklaşık bir dengenin oluşması, politik gelişmelerde artık emperyalizmin değil, sosyalist sistemin ve antiemperyalist güçlerin etkili olmaya başladığını gösteriyor. Emperyalizm büyük çapta yara aldı. Ama o, bu gün de geçmişteki emellerinden, varlığına sıkıca bağlı olan, başka ülkeleri sömürmek amacından vazgeçmiş değildir. Sermayenin merkezileşmesi, üretimin temerküzü sürüyor. Tekeller dünya kapitalist ekonomisindeki belirleyici rollerini artırıyorlar. Uluslarötesi tekellerin denetimi bütün bir kapitalist dünyaya gittikçe yayılıyor. Emperyalizm değişen koşullara kendini uydurmak için yöntemlerini geliştiriyor.

Lenin, kapitalizmin emperyalist aşamasında sermaye ihracının öneminin arttığına dikkati çekti. Bu, günümüzde çok daha belirgindir. Lenin ayrıca sermaye ihracının özel biçimleri üzerinde de durdu. "Kapitalizmin Sonuncu Aşaması Emperyalizm" adlı eserinde Fransa örneğini göstererek şöyle dedi: "Fransa'ya gelince durum farklıdır. Fransa'nın ihraç ettiği sermaye ise çoğunlukla Avrupa'ya, özellikle de Rusya'ya (en az 10 milyar Frank) plase edilmişlerdir. Burada esas olarak sanayi işletmelerine yatırılmış sermayeler değil, **borç** sermayeleri sözkonusudur. Sömürgeci İngiliz emperyalizminden farklı olarak Fransız emperyalizmi tefeci olarak adlandırılabilir." (Lenin, "Kapitalizmin Sonuncu Aşaması Emperyalizm", Konuk Yayınları, s. 61) Lenin bu türden sermaye ihracının sonuçları, koşulları üzerinde de durdu: "Finans sermayesi tekeller çağını açtı. Tekeller de her yerde kendi yöntemlerini yerleştirdiler: Kârlı bir takım işlemlerde 'bağıntıların' kullanılması, serbest piyasada rekabetin yerini aldı. **Borç vermeden önce borcun bir bölümünün borç veren ülkede üretilen mallara, özellikle savaş malzemeleri, gemi vb. siparişlerine ayrılmasını şart koşmak çok olağan bir şey haline gelmiştir.** Şu son 20 yıl süresince (1890-1910) Fransa bu yönteme çok sık başvurmuştur." (Agy, s. 61, abç)

Lenin'in bu sözleri günümüzde borç sorununu doğru bir şekilde görebilmek için yeterince aydınlatıcıdır. Böylece borçlu ülkeler, sorunu genel olarak borç olarak görmek yerine, emperyalist ülkelerin, uluslararası finans kurumlarının sömürü yöntemi, yeni sömürgeci bir yöntem olarak değerlendirmek, bu gün emperyalist propaganda merkezlerinin soyut, "Zengin-yoksul", "gelişmiş ülkelerin gelişmekte olan ülkelere yardımı", "uluslararası karşılıklı bağımlılık" gibi uydurma tezlerini ve sosyalist ülkelerin yardımları ile kendi "yardımlarını" aynı kefeye koyma girişimlerini reddetme olanağına kavuşuyorlar. Uluslararası alanda karşılıklı eşit haklılık, karşılıklı çıkar ilkelerine dayanan ekonomik ilişkilerin, Büyük Ekim Devrimi'yle, Dünya Sosyalist Sistemi'nin kurulmasıyla olanaklı hale gelmesi, emperyalist yöntemlere karşı sosyalist ülkelerle gelişmekte olan ülkelerin dayanışmasının ekonomik alanda da etkin olması, emperyalist propaganda merkezlerini, borçlar sorununu sömürüden farklı bir şey gibi gösterme çabalarını yoğunlaştırmaya yöneltiyor. Oysa ülkeler hangi türden ilişkilerin bağımlılık getirdiğini kendi deneyleriyle, ama belki bazen acı bir şekilde öğreniyorlar.

Dış borçlar neden olağanüstü boyutlara ulaştı?

Dış borçların neden bu ölçüde arttığı sorusuna verilen gerçekçi yanıtlar, bu gün gelişmekte olan ülkelerde giderek daha çok yankılanıyor.

Her şeyden önce, emperyalizmin sürekli körüklediği ve tırmandırdığı silahlanma yarışı gelişmekte olan ülkelerin dış borçlarının artmasına yol açtı. Emperyalist ülkeler, başta ABD, gelişmekte olan ülkeleri sürekli silahlanmaya ve silah tekellerinin kârlarını artırmak için sürekli siparişler vermeye zorluyorlar. ABD bu ülkelerin sırtından kendi ekonomisini finanse eder ve son dönemde olağanüstü artırdığı askersel harcamalarını bu ülkelerin ulusal kaynaklarını talan ederek karşılar hale geldi. Borçlar, uluslararası finans kapitalin ve askersel sanayi komplekslerinin gelişmekte olan ülkeleri sömürmesinin ve talan etmesinin önemli bir aracı oldu.

TABLO : 1

Türkiye'nin dış borçları, dış borç ana para ve faiz ödemeleri
(milyar dolar)

	1975	1980	1985
Dış borçlar	3.012	11.373	25.719
Dış borç ana para ödemeleri	0.118	0.576	1.940
Dış borç faiz ödemeleri	0.124	0.668	0.979

Gelişmekte olan ülkelerin dışsatımları ile dışalımları dengesiz gelişti. Dış ticaretteki konumları zayıfladı. Emperyalist ülkelerin dayattıkları koşullar nedeniyle, onların sattıkları malların fiyatları sürekli artarken, gelişmekte olan ülkelerin mallarının fiyatları sürekli düştü. Miktar olarak daha çok dışsatım yapsalar bile daha az kazandılar. Yüksek enflasyon, para değerlerindeki düşüş dış ticaretin sürekli emperyalistler yararına sonuçlar doğurmasına yol açtı.

Gelişmekte olan ülkelerin beslenme sorunları da büyüdü. Kimi gelişmekte olan

ülkelerin tahıl gereksinimi son 20 yılda 100 kat arttı. Petrol fiyatlarındaki artış da gelişmekte olan ülkelerin borç gereksinimlerini artıran bir faktör oldu.

Öteyandan borçların gittikçe katlanarak artan ve emperyalizmin dayatmalarına dayanan bir iç işleyişi de var. Bir kez, yüksek faizler kısa sürede borç anaparasından çok daha yüksek ölçüde borç birikmesine yol açıyor. Biriken borçların ödenmesindeki güçlükler ise yeni ve daha ağır koşullarda borçlanmayı zorunlu kılıyor. Borçların biriktiği koşullarda gelişmiş kapitalist ülkelerin, en başta ABD'nin kredilerde kısıtlamaya gittiği görülüyor. Özel bankalar ise sürekli kısa vadeler ve olağanüstü yüksek faizlerle kredi veriyorlar. Bu da, borç tuzağının bir başka aşamasını oluşturuyor. Emperyalist ülkelerin gelişmekte olan ülkelere dayattığı borç tuzağı işte böyle işliyor.

Borçlar sorununa kim nasıl yaklaşıyor?

Gelişmekte olan ülkelerin borçlarının, ödenmesinin güç boyutlara ulaşması, borçluları olduğu kadar "alacaklıları" da düşündürüyor. Çünkü eninde sonunda bu, tezgahta bir tıkanıklığa, örgütlü ve güçlü bir karşı koyuşa yol açabilir. Bu nedenle emperyalist ülkeler, uluslararası finans kurumları kendilerine uygun düşecek, tezgahın işleyişini garanti altına alacak çözümler için çaba harcıyorlar. Kimi zaman tehditle, hükümet darbeleri örgütleyerek, kimi zaman geçici borç ertelemeleri "ihsan ederek" borçlarını şimdilik ödeyebilenleri (bu ülkelerde halkın düştüğü durumu hiç sözkonusu bile etmeden) öteki ülkelere örnek göstererek kendilerinden, kendi çıkarlarından yana bir diyaloğu sürdürmeye çalışıyorlar. Emperyalist ülkeler, uluslararası finans kurumları "borçların yeniden düzenlenmesi" adı altında ortak politikalar geliştiriyor, gelişmekte olan ülkelere "ekonomik istikrar programları", "ekonomiyi canlandırma paketleri" dayatıyorlar. Bütün bunlar ise borç sorununu çözmüyor, daha da ağırlaştırıyor.

Zaten bu gün artık bu yöntemler gönüllülükle kabul edilir olmaktan çıktı. Siyasal eğilimleri ne olursa olsun, açıkça emperyalistlerin kuklası olmayan hükümetler borçlar sorununun çözümlenmesi için yöntemler aramaya, kendi aralarında birlikler oluşturmaya, konuyu enine boyuna tartışmaya başladılar. Gelişmekte olan ülkeler 1974 yılında Birleşmiş Milletler'de emperyalist sömürü ilişkilerine karşı çıkışlarını, Yeni Uluslararası Bir Ekonomik Düzen Kurmak için Eylem Programı'nı onaylayarak gösterdiler. Yine 1974 yılında Birleşmiş Milletler'de Ülkelerin Ekonomik Hak ve Görevleri Tüzüğü kabul edildi. Daha sonra "77'ler Grubu" olarak da eylemlerini sürdürdüler. Cartagena ve Buenos Aires toplantıları ile bu konuyla ilgili arayışlarını, çabalarını artırdılar. Bu gün yeni bir uluslararası ekonomik düzen istemi. sayıları gittikçe artan gelişmekte olan ülkelerce ileri sürülüyor. Bağlantısız ülkeler bu doğrultuda çabalarını yoğunlaştırıyorlar. Sosyalist ülkeler emperyalist ülkelerin dayattığı eşit olmayan ekonomik ilişkilere karşı savaşımda gelişmekte olan ülkeleri her bakımdan destekliyorlar. SBKP MK'nin Nisan 1985 Plenumu, borçlar sorunu üzerinde durdu. Konuyla ilgili aldığı kararda, "uluslararası ekonomik ilişkilerin normalleştirilmesine ilişkin etkin önlemlerin saptanması ve uygulanması, devletlerin ekonomik güvenliğinin sağlanması" görüşünü destekledi.

Silahlanma harcamaları azaltılmalı dış borçlar iptal edilmelidir

Bağlantısız ülkelerin önde gelen liderlerinden Küba Devlet Başkanı ve Küba Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri Fidel Kastro'nun, Meksika gazetesi Excelsior'a verdiği bir mülakatta, Mart 1985'te açıkladığı öneriler de, dünya kamuoyunda ve politik çevrelerinde geniş yankı uyandırdı. Fidel Kastro'nun önerileri, her şeyden önce sorunun politik bir sorun olarak ortaya konması, bu şekilde görülmesi gerektiği gerçeğinden yola çıkıyor. Gerçekten de borçların nasıl ertelenebileceği, hangi sürelerle ertelenebileceği ya da yüzde kaç indirim yapılabileceği türünden öneriler, "çözümler" gelişmekte olan ülkeleri bu sorundan kurtarmaz. Eşitsiz ticari ilişkiler varoldukça, doların üstün geldiği para politikası sürdükçe, korumacılık varoldukça, yüksek faizlerle borç yükü günden güne ağırlaştırıldıkça bu sorun nasıl çözülebilir? Fidel Kastro şu gerçeğin altını çiziyor: "Borç verenler, alacaklarının karşılıklarını şimdiye kadar kat kat aldılar. Emperyalistler alacaklı değil, borçludurlar. Bu nedenle, yapılacak iş borçları iptal etmektir."

Küba Devlet Başkanı Fidel Kastro, yankılar uyandıran demecinde borçların ödenebilmesi için silahlanma harcamalarının azaltılmasını, burada yapılacak bir kısıntıyla ABD'nin pekala bu borçları ödemeyi üstlenebileceğini belirtiyor. "Yalnızca", diyor F. Kastro,"yüzde onluk, eğer faizler bu günkü gibi yüksek kalacaksa, yüzde onikilik bir indirim bu borçların ödenmesine yetecektir." Bu durumda kendisinden kesilen vergilerle borçları finanse eden Amerikan halkı da kârlı çıkacak, silahlanma harcamalarının kısılmasıyla borçların karşılanması, aynı zamanda dünya barışına da büyük bir katkı olacaktır.

Küba Devlet Başkanının önerisi, borçların bir defalığına iptali istemi ile sınırlı değildir. F. Kastro bu kapının sürekli bir biçimde kapatılmasının gerekli olduğunu vurguluyor. Bu konuda ivedi önlemler olarak F. Kastro, "eşitsiz ticari ilişkilere sonverilmeli, korumacılık kaldırılmalı, faizlerin şişirilmesine, doların suni olarak yükseltilmesine sonverilmelidir" diyor. Bu öneriler gelişmekte olan ülkelerin yeni ekonomik düzen isteklerine tam olarak uygundur.

Örneğin bizim ülkemizde iktidarda bulunan faşist diktatörlük, iktidardaki Anavatan Partisi'nin başkanı, bu türden önerileri öfkeyle karşılıyor. Turgut Özal, diktatörlüğün yıkılmasından sonra Arjantin yöneticilerinin borçların ertelenmesi, bir kısmının iptal edilmesi yönündeki önerilerini bile "Ödetirler adama" diye karşılıyordu.

Türkiye de dış borç tuzağındadır

Oysa Türkiye de, emperyalist ülkeler, uluslararası finans kurumları tarafından içinden çıkılması zor bir borç tuzağına sokulmuştur. Başlangıçta "yatırımları hızlandırmak", "döviz sıkıntısını hafifletmek", "yükselen petrol fiyatlarını karşılamak" için, "ekonomiyi dar boğazdan kurtarmak için "başvurulan dış borçlar, bu gün gittikçe artan, katlanan, biriken dış borçları ödeyebilmek için alınıyor. Bu kez dış borçları ödeyebilmek için yatırımlar durduruluyor, dışsatım gelirlerinin yaklaşık yarısı tümüyle dış borç ödemelerine ayrılıyor. Türkiye, uluslararası bankalardan yeni borçlar alabilmek için kapı kapı dolaşıyor, gittikçe ağırlaşan koşullara, yükselen faizlere, kısalan vadelere evet demek zorunda kalıyor.

Türkiye ekonomik bunalımın yükünün artık taşınmaz hale geldiği, borçların henüz bu kadar yüksek olmadığı ama ödeme güçlüklerinin, döviz sıkıntısının belirdiği yıllarda, iktidarda bulunan hükümetler ve emperyalist finans kuruluşları eliyle bu yanlış yola sokuldu. Ekonomik bunalımdan kurtuluşun gerçek yolları yerine, bunalımı daha da kalıcılaştıracak, emperyalizme bağımlılığı daha da artıracak yöntemler, ekonomi politikaları yürürlüğe kondu. Bu politikaların uygulanabilmesi için işçi ücretlerinin düşürülmesi, köylü gelirlerinin azaltılması, memur maaşlarının dondurulması gerekiyordu. IMF'nin, sözümona enflasyonu durdurmak için Türkiye'ye ve hemen hemen tüm gelişmekte olan ülkelere önerdiği başlıca ekonomi politikası, kamu yatırımlarının, tüketim harcamalarının kısılması, dışsatımın bu yoldan artırılması, yaygın adıyla sıkı para politikasının ya da Friedmancılığın uygulanmasıydı. Friedmancılık ise, sınırlı da olsa demokrasi ile uyuşmuyordu. Bir çok gelişmekte olan ülkede olduğu gibi, Türkiye'de de dış borçların, Friedmancılığın girdiği kapıdan ABD destekli bir askeri darbe eliyle varolan demokratik haklar kovuldu.

TABLO: 2

Gelişmekte olan ülkelerin dış borçları
(milyar dolar)

1955	1970	1975	1980	1982	1984	1985
6	75	180	456	626	810	1.000

Türkiye Komünist Partisi, Fidel Kastro yoldaşın önerilerini bütünüyle destekliyor. Bu önerileri ülkemiz açısından da önemli, borç sorununun çözümü, emperyalist merkezlere, uluslararası finans kurumlarına bağımlılığa sonverilmesi savaşımı için aydınlatıcı, yol gösterici buluyor.

Ama bu türden öneriler emperyalist merkezler tarafından ve gelişmekte olan ülkelerdeki emperyalistlerin işbirlikçileri, "haciz memurları" tarafından hoş karşılanmıyor. 1980 yılından, yani Askeri darbeden bu yana, iktidarda olan askerler ve önce onların ekonomiden sorumlu başbakan yardımcısı, şimdi başbakanı Turgut Özal, hâlâ enflasyonu durdurmaktan sözediyorlar. İşçi ücretleri, köylülerin gelirleri, memurların maaşları, esnafların kazançları darbe üstüne darbe yiyor. Son yapılan araştırmalar Türkiye'de gelir dağılımının olağanüstü bir şekilde bozulduğunu gösteriyor.

Arkası 9. sayfada

SSCB'nin gelişmekte olan ülkelerle ekonomik işbirliği

• Ahmet ALAN

Sosyalist topluluk ülkelerinin, bu arada SSCB'nin gelişmekte olan devletlerle ekonomik işbirliği, gelişme düzeyleri ve sosyal düzenleri farklı olan devletler arasındaki ilişkilerde ilkesel bakımdan yeni bir olgudur. Bu işbirliği tarafların hak eşitliği, ulusal egemenliklerine saygı, içişlere karışmama ve karşılıklı yarar gibi genel demokratik ilkelere dayanıyor. Bu işbirliği kapitalist dünya ekonomik sistemi içinde değişik gelişme düzeyine sahip ülkeler arasındaki ilişkilerden en başta bu bakımdan farklıdır. Bu da herşeyden önce sosyalizmin doğasından kaynaklanıyor.

Gelişmekte olan ülkelerin gerçek bağımsızlıklarına kavuşması, gerikalmışlığı gidermesi için yürüttükleri savaşta, onların SSCB ile çok yönlü ekonomik işbirliğinin çok büyük rol oynadığı ve bu rolün giderek arttığı son yıllarda özellikle açık bir biçimde gözleniyor. Kuşkusuz, ekonomik yardımları yalnız ekonomik planda ele almak yanlış olur. Bu yardımlar geniş planda gelişmekte olan ülkeler için giderek daha derin politik anlam kazanıyor, daha somut politik sonuçlar veriyor. Çünkü bu işbirliği ve yardımlar, sözkonusu ülkelerin devlet olarak bağımsızlıklarının güçlenmesine, ulusal egemenliklerinin savunulmasına dolaysız etkide bulunuyor. Bu nasıl oluyor ve Sovyetler Birliği ile işbirliği gelişmekte olan ülkelere hangi öncelik ve yararları sağlıyor?

-SSCB bu ülkelerin sanayileşme, modern endüstri yaratma çabalarını destekliyor. Sovyet yardımıyla kurulan bütün işletme ve tesisler bu ülkelerin malı oluyor. Emperyalist merkezler, çokuluslu tekeller ise bu ülkelere elden geldiğince ağır sanayi, modern teknoloji aktarımından geri duruyor. Kurdukları işletmeler ve girdikleri ortaklıklar aracılığıyla ülke ekonomisini denetimlerine geçirmeyi amaçlıyorlar.

-SSCB bu ülkelerin ekonomilerinde devlet sektörünün kurulması ve güçlenmesine katkıda bulunuyor. Bu da onların ekonomik büyüme hızının artmasına, emperyalist tekellere karşı koyabilmesine yardımcı oluyor. Emperyalist merkezler ise, genellikle kredileri "özel sektör" adı altında kapitalistlerin, tekellerin palazlandırılması için veriyor, bu yolda şartlar koşuyorlar. IMF anlaşmalarında görüldüğü gibi devlet sektörünün yokedilmesini dayatıyorlar.

-Sovyetler Birliği'nin sağladığı krediler uzun vadeli oluyor ve en başta metalurji, makina yapımı, enerji üretimi vb. kilit kollara yönlendiriliyor. Emperyalist merkezlerin verdikleri krediler ise gittikçe daha kısa vadeli oluyor ve bu merkezler tarafından belirlenen alanlarda kullanılması şart koşuluyor. En kısa zamanda kâr getirecek, kendi ekonomilerinin tamamlayıcısı olacak alanlara, bu ülkeleri ucuz hammadde kaynağı olarak tutacak, modern olmayan dallara yönelinmesini dayatıyorlar.

-Bu krediler çok elverişli koşullarla veriliyor. Sovyet kredilerinin faizleri yüzde 2-3'ü aşmıyor. Emperyalist merkezlerden alınan kredilere ise yüzde 15'lere varan faizler ödeniyor.

-SSCB'nin ekonomik, teknik, mali vb. yardımları, emperyalist devletlerin ve kuruluşlarınkinden farklı olarak, hiçbir askersel ya da politik koşula bağlanmıyor. Emperyalistler, özellikle ABD emperyalizmi, IMF ile ilişkilerden ve son SİA anlaşmasından görüldüğü gibi, sürekli yeni askersel ve politik ödünler verilmesini dayatıyorlar. Gelişmekte olan ülkelere ekonomik yardımı bir politik "şantaj" unsuru olarak kullanıyorlar.

-Planlı sosyalist ekonominin üstünlüğü ve dış ticaretteki devlet tekeli SSCB'ye, gelişmekte olan ülkelerin ekonomik sorunlarına bütünsel çözüm bulunması yönünde örgütlü bir biçimde yardım etmesine olanak veriyor. Emperyalist merkezler, verdikleri kredileri, borç alan ülkenin ekonomisini çökertmek, kendi ekonomilerindeki bunalımın yükünü bu ülkelerin sırtına yüklemek için kullanıyorlar.

-SSCB ile işbirliğinin kapsamına, gelişmekte olan ülkelerin geleneksel ekonomi kolları da çekiliyor. Sovyet kredileri genellikle geleneksel dışsatım ürünleri, ulusal endüstri ve tarım ürünleri, bu arada Sovyet yardımıyla kurulan işletmelerin ürünleriyle karşılanıyor. Bu da gelişmekte olan ülkelerin büyük gereksinim duyduğu dövizden tasarruf yapmalarına olanak veriyor. Emperyalist merkezler verdikleri kredileri misliyle, döviz olarak geri alıyorlar. Bu arada bu ülkelerin dışsatım mallarına yüksek gümrük uyguluyor, uluslararası piyasada hayat hakkı tanımıyor, tekelci konumlarından yararlanarak istedikleri fiyatı dayatıyorlar.

-SSCB gelişmekte olan devletlerin kadro yetiştirme çabalarına aktif destek veriyor. Sovyet yardımıyla bu devletlerde ulusal eğitim, yüksek ve mesleki okul sistemi kuruluyor. Sovyet öğrenim kurumlarında bu devletler için kadrolar hazırlanıyor. Bugün SSCB'de okuyan yabancıların yarısından fazlası bu devletlerdendir. Emperyalist merkezler ise, gelişmekte olan ülkelerin yetişmiş kadrolarını, hiç bir karşılık ödemeden çalıyorlar. Gelişmekte olan ülkelerden emperyalist merkezlere büyük oranda "beyin göçü" oluyor.

-Sovyetlerle işbirliğinin hükümetler düzeyinde varılan uzun vadeli anlaşmalara dayanması, gelişmekte olan devletlere bu işbirliği çerçevesindeki girişimlerini uzun vadeli planlarında da hesaba katma olanağı veriyor. Emperyalist merkezlerin ekonomilerinde bunalımın derinleştiği dönemlerde bile SSCB ile ekonomik işbirliğinin ardıcıl ve düzenli sürdürülebilmesi, gelişmekte olan devletlere önemli bir güvence sağlıyor. Emperyalist merkezlerin dayattıkları ekonomi politikalar ise gelişmekte olan ülkelerdeki bunalım süreçlerinin körükleyicisi oluyor.

Bütün bu nedenlerle, sosyalist dünyayla ekonomik işbirliğinin geliştirilmesi, gelişmekte olan ülkelere genişletilmiş yeniden üretimlerini ulusal temel üzerinde ve ek potansiyellerle yapmaları için olanak veriyor. Onların ekonomilerini güçlendiriyor, dış ticaretlerini istikrara kavuşturuyor ve emperyalist merkezlerdeki iniş-çıkışlara bağımlılıklarını azaltıyor.

SSCB ile gelişmekte olan devletlerin işbirliğinin gelişmesi nesnel, tarihsel bir süreçtir. Bu süreç sözkonusu devletlerin ulusal çıkarlarına tamamen uygundur, dünyada yumuşama ve barış davasının kopmaz bir parçasıdır.

Bu nedenle, Washington'un dünya ticaretini baltalayan "boykot"larına karşın, örneğin Türkiye gibi uluslararası tekellerle içli dışlı militaristlerin egemenliğindeki bir ülke bile, ekonominin uçuruma gitmesi karşısında, bu nesnel sürecin dışında kalamıyor.

Türk sovyet ilişkilerinin gelişmesi halkımızın çıkarınadır

"Türk-Sovyet ilişkilerinin gelişmesi her zaman halkımızın çıkarınadır. Bu ilişkileri bozmak isteyenler, her zaman halkın ve ülkenin düşmanları oldukları kanıtlanmış olanlardır."

TKP MK G.Sekreteri H.Kutlu-MK 3.Plenumu

İlk sosyalist devletin, Sovyetler Birliği'nin dış politikasında ilkesel bakımdan yeni, hak eşitliği ve ulusal çıkarlara saygıya dayalı işbirliği ve yardım ilkesinin olumlu etkilerini duyan ülkelerden biri, yurdumuz Türkiye'dir. Anadolu topraklarına dalan emperyalistlerin bozguna uğratılmasında, kurtuluş savaşımızın utkuya ulaşmasında önemli rol oynayan tek etkin yardımları sağlayan, Türkiye Cumhuriyeti'ni ilk tanıyan Sovyetler Birliği, ulusal ekonominin temellerini oluşturan, devlet sektörünün kurulmasında, dolayısıyla bağımsızlık yolunda etkin adımların atılmasında yardımcı olan başlıca güçtür de.

KİT'lerin önemli bir bölümü 1932-1938' de Sovyet yardımlarıyla kuruldu. 1940'lı yıllar ile 1960 arasında gerileyen ikili ilişkiler, 1960 sonrasında yeniden canlanma gösterdi. 1967-1979'da SSCB ülkemize 1 milyar dolar yardımda bulundu, İskenderun Demir-Çelik Tesisleri, Seydişehir Alüminyum Fabrikası, Aliağa Rafinerisi gibi ağır endüstri kuruluşları Sovyet yardımlarıyla gerçekleşti. 1930'ların Nazilli ve Kayseri Tekstil Fabrikalarından Ortadoğu'nun daha bir dizi en büyük endüstri işletmesine dek Sovyet yardım, kredi ve yatırımları ülkemiz ekonomisini güçlendiren, emperyalizme bir alanda daha bağımlı kılınmasını önleyen nitelikte sonuçlar verdi. Ve SSCB yaptığı bu büyük yardımları karşısında hiçbir zaman tek bir politik ya da askersel dayatmada bulunmadı.

Sovyet Başbakanı Tihonov'un geçen yıl

Arkası 10. sayfada

ATILIM

Kurucusu: İ.Bilen

YURTDIŞI EKİ

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı 1 Eylül 1985

YURTDIŞINDAKİ KOMÜNİST !
Partimizin 65. yılında;

- Yığınlarla daha sıkı bağlan!
- Türkiyeli göçmen işçilerin savaşımına öncülük et!
- Proleter enternasyonalizmini güçlendir!
- Türkiye demokrasi güçleri ile dayanışmayı yükselt!
- Sol güçlerin birliği için her çabayı göster!
- Daha çok işçiye, aydına, gence ATILIM'ı ulaştır!
- Parti organlarını yazı ve haberlerle besle!

Tarihsel gerçek ve günümüz

A.YAMAN

Federal Almanya başta olmak üzere, kapitalist ülkelerde, yudumuzda burjuva propagandası tarafından yaygın hale getirilmiş bir kavram vardır: "Utanç Duvarı". Her yıl olduğu gibi, bu yıl da, Ağustos ayının kızıştırılan politik havasında sık sık duyduk bu sözleri. Komünizmi, ilk sosyalist Alman devletini karalamak için uydurulan bu sözlerin ardında yatan tarihsel gerçek ve günümüzdeki politik anlamı nedir?

13 Ağustos 1961'de Demokratik Alman Cumhuriyeti, Federal Almanya ve Batı-Berlin ile o zamana kadar açık olan sınırlarını güvence ve denetim altına aldı. FAC hükümeti ve Batı-Berlin Senatosu DAC ile açık olan sınırlarını işbirliği için değil, tersine, sosyalist Alman devletine karşı yıkıcı eylemler için yoğun bir biçimde kullanıyordu. DAC'ne karşı milliyetçi, intikamcı kışkırtmalar ve tehditler zirveye tırmanmıştı. Batı-Berlin bir "cephe kenti", sosyalist Alman devletinin sırtında bir "hançer" ilan edilmişti. Federal Alman yığınsal iletişim araçları Bundeswehr'in Brandenburg Kapısı'ndan yapacağı dalışın nasıl olacağını, "birleşme"nin olası sonuçlarını anlatır duruma gelmişti. Ve bu doğrultuda somut hazırlıklar sözkonusuydu. Ama intikamcı, militarist çevrelerin iştahları kursaklarında kaldı. DAC parti ve hükümetinin bu tehlikeli gelişmenin önüne set çekme önerisi, Varşova Antlaşması ülkelerince desteklendi. Ve 13 Ağustos 1961 gecesi DAC, işçi sınıfının aktif katılımıyla devlet sınırlarını kontrol altına aldı.

13 Ağustos'ta alınan önlemler, Alman toprakları üzerinde değişik toplumsal sistemlere ve askersel paktlara bağlı iki egemen devlet olduğunu ve bunlar arasındaki sınırların dokunulmaz olduğunu dosta düşmana gösterdi. Bu önlemler sonucunda, sosyalist Alman devletinin yağmalanmasının, onun maddi ve manevi değerlerinin çarçur edilmesinin önüne duvar örülmüş oldu. Bundan sonra DAC her bakımdan güçlenme, Avrupa'da barış ve güvenliğin kalesi olma yolunda hızlı adımlarla ilerlemeye başladı.

Bütün bu gerçekleri kamuoyundan gizlemeye çalışan çevreler, DAC'nin böğründeki "cephe kenti" Batı-Berlin ile sosyalist Alman devleti arasına çekilen, DAC'nin sırtındaki "hançer"i çekip atan sınırı, örülen seti "Utanç Duvarı" diye adlandırdılar. "Aynı kentin insanlarını", "aynı ulusun insanlarını" ayıran duvardan sözediyorlar bugün de. Oysa, eğer utanç duvarından sözedecek olursak, bu duvar emperyalizmin, militarizmin ve intikamcılığın utanç duvarıdır. Bu duvar, onların DAC'ne saldırı planlarının iflasının kanıtlarından, göstergelerinden biridir.

13 Ağustos girişimiyle barışın kurtarılmış olması, devletler hukukunun temel ilkeleri olan devlet egemenliğine saygı, içişlere karışmama, sınırların dokunulmazlığı ilkelerinin somutta korunması, saldırgan güçlerin planlarını bozdu.

Ne ki, saldırı planları iflas etmiş olsa da, emperyalizmin, militarist, intikamcı çevrelerin tehlikeli hevesleri sönmedi. Eğer bugün, bundan 24 yıl önce atılan 13 Ağustos adımının derslerinden sözedecek olursak, herşeyden önce şunu belirtmek gerek. ABD'deki en gerici, en saldırgan çevrelerin askersel üstünlük sağlama, uzayı silahlandırma çabaları, FAC'nde militarist, intikamcı güçlerin yeniden başkaldırma eylemleri karşısında yeniden büyük bir tehlikeyle karşı karşıya gelen barışın, bugün de savunulmaya ve güçlendirilmeye büyük ihtiyacı vardır. Bu yönde adım atılmasında çözümleyici olan ise eşitlik ve eşit güvenlik temelinde silahsızlanmaya yönelmek, uzayın silahlandırılmasını önlemektir.

DAC barışın korunmasına, silahsızlanma yolunda adımlar atılmasına ve yumuşamanın güçlenmesine yönelik girişimleri dış politikasının ayrılmaz parçası durumuna getirmiş sosyalist bir devlet olarak, uluslararası çapta büyük bir saygınlığa sahiptir. Varşova Antlaşması ülkelerinin bütün barışçı girişimlerinde yeralan, Sovyetler Birliği'nin silahlanma yarışını frenlemeye, uzayın silahlandırılmasını önlemeye yönelik bütün önerilerini içtenlikle destekleyen DAC, Avrupa'da atomsuz bölge oluşturulması konusunda öteki ülkelerle işbirliğine hazır olduğunu duyurmuş, kimyasal silahlardan arındırılmış bölge konusunda topraklarının açık olduğunu açıklamıştır. Bu sosyalist ülke nükleer savaş tehlikesinin önlenmesinden yana bütün güçlerle diyalog ve işbirliği yapılmasının başta gelen savunucularındandır. Almanya Sosyalist Birlik Partisi ve DAC hükümetinin bu politikası, 13 Ağustos 1961'de savunulan sosyalizmin barış demek olduğunu gösteriyor.

Bu yılın Mart ayında ASBP Genel Sekreteri ve DAC Devlet Konseyi Başkanı Erich Honecker ile FAC Başbakanı Helmut Kohl, "Avrupa'daki bütün devletlerin sınırlarının dokunulmazlığına bugünkü sınırlar içindeki toprak bütünlüklerine ve devlet egemenliklerine saygılı olunmasının barış için temel koşul olduğunu" belirttiler. Bu görüşmede her iki taraf da, Avrupa'da barış ve istikrar yararına DAC ile FAC arasında iyi komşuluk ilişkilerini geliştirmek için çaba harcayacaklarını belirttiler. Sosyalist Alman devleti barış, güvenlik, istikrar ve iyi komşuluk yararına ilkeli bir politika uygularken, Federal Almanya yönetimi bunun tersi bir politika izliyor. Eskileri anımsamaya gerek bile yok. Mart ayından bu yana meydana gelen gelişmeler bunu açıkça ortaya koyuyor. FAC'nde bu dönemde faşizan, intikamcı güçler yeniden başkaldırmaya başladı. Bizzat Başbakan H. Kohl, DAC'ni "Alman imparatorluğunun toprağı" sayan, Polonya'dan toprak iddialarında bulunan intikamcıların, eski nazi kalıntılarının toplantılarında boy gösterdi. Kohl böyle bir toplantıda konuşan ilk başbakan oldu, bunlara moral destek verdi. Kohl'ün döneminde Bundeswehr denen Federal Alman ordusunun saldırı gücü hızla artırıldı. DAC ve öteki sosyalist ülkelere karşı yönelik yeni atom roketleri dikildi. ABD'nin "Stratejik Savunma Girişimi" adı altında uzayı silahlandırma programına destek verildi. Kohl hükümeti Avrupa güvenliğiyle ilgili tek öneriye "evet" demedi. NATO'nun saldırı stratejisinde hızla ön sıralara doğru atıldı.

Federal Almanya'nın Demokratik Alman Cumhuriyeti'ne karşı bozguncu eylemleri, provokasyonları hiçbir zaman durmadı. Ama bunların son dönemde hızla arttığı açıkça gözleniyor. Bir örnek verelim: ASBP MK Organı "Neues Deutschland" gazetesinin 23 Ağustos 1985 sayısında yeralan bir haberde yalnız 1 Ocak 1984 ile Haziran 1985 arasında DAC güvenlik organlarının Federal Almanya yurttaşı 168 casusu ele geçirdiği bildirildi. Federal Almanya casusluk servislerinin, özellikle Federal Haberalma Servisi-BND'nin bütün bozguncu eylemlerinin doğrudan Federal Başbakanlık tarafından koordine edildiği, bu eylemlerin sorumluluğunun bizzat başbakan Helmut Kohl'e ait olduğu ise iyi biliniyor. 13 Ağustos 1961'de sosyalizmin kazanımlarını, barışın çıkarlarını korumadaki kesin kararlılığını tüm dünyaya gösteren DAC, kuşkusuz, emperyalist Federal Almanya'nın bozguncu eylemlerini baltalamasını, sosyalizmin kazanımlarına uzanan elleri kırmasını bilecektir. Ama, Bonn yönetiminin iyi komşuluk ilişkilerini geliştirmek için çaba harcadığını iddia edenler de iyi biliyor ki, bozgunculukla iyi komşuluk teşvik edilmez. Aynı şeyi, Batı-Berlin Senatosu için söylemek de olanaklıdır. Diepgen'in Senato Başkanı koltuğuna oturmasından bu yana, Federal Alman yönetiminin paralelindeki bozguncu, kışkırtıcı, intikamcı eğilimlerin arttığı apaçık ortada. Hiçbir "Utanç Duvarı" masalı, bu gerçeklerin üstünü örtemez.

Partimizi maddi açıdan da güçlendirmek için daha çok çaba !

A.Bakü	HFl.	100	Kerim Alican	50
İsmail Çelik	DM	100	Demir Gedik	110
			Osman Kalpak	25
Ayşe Çimen		50	Ahmet Çelik	100
Kamil Sarı		50	Nefer	200
A.Turgut		50	Karayılan	425
Mahmut		50	Vural	25
Ula Krause		50	Ağırbaşak	150
Zeytin Dalı		100	Canıvar	100
Kürt Yandaş		60	Demir	100
D.Bal		150	Direniş	1000

65. Kuruluş yıldönümü yaklaşırken

Sandalcı/FAC

65. kuruluş yıldönümü yaklaştıkça heyecanım artmaya başladı. Şimdi "Demokratik Türkiye, Daha Güçlü TKP" belgisine uygun bir mücadele içinde olmalıyım. 65. yılı, savaşarak, "elimizden geleni yaptım" diyerek kutlamaya hazırlanmalıyım. Gündüzlerimi uzatmalı, gecelerimi kısaltmalıyım. Benimde bir planım ve programım olmalı. Bir tek saati boşa harcamamalıyım.

65. yılı, beş yıldır olduğu gibi işçi sınıfımıza, Türk ve Kürt tüm emekçi halkımıza saldıran faşist rejimi protesto etmek, Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmayı daha da yükseltmek görevleriyle karşılıyoruz. Şimdi işyerindeki, mahalledeki işçi, emekçi ailelerini ziyaret etmeliyim. Özellikle izinden dönenleri önce iyice dinlemeli, şikayet noktalarını saptamalı ve bunlara uyum içinde parti politikasını anlatmaya çalışmalıyım. Demek ki, parti politikasını çok özümsemek gibi bir görevim var. Özellikle son dönemde artan düzenli ve sürekli parti yayınlarını izlemek, okumak ve üzerinde çalışmak gerekiyor.

Diğer yandan, "SOL BİRLİK"i destekleyen demokratik örgütler de önlerine somut hedefler koyduklarını açıkladılar. 12 Eylül'ün beşinci yılını "eylem haftası" ile karşılıyorlar. Burada bana da önemli görevler düşüyor. Eylem haftasının başarılı olması için üzerime düşen görevleri yerine getirmeliyim. Afişleme, bildiri dağıtımı, vb. eylemlerde yer alarak katkıda bulunmalıyım.

Diğer örgütlerdeki mücadele arkadaşlarımla birlikte çalışarak, savaş arkadaşlığımızı, dostluğumuzu daha güçlendirmek için çaba harcamalıyım. Hangi iş olursa olsun, bana düşeni başarıyla yerine getirmek için çalışmalıyım. Gücüme, olanaklarıma göre en fazlasını yapmaya gayret etmeliyim. Eylem haftasının başarısı, eylem birliğimizin başarısı olacaktır. Birlikte mücadelenin önemi ve kazanımları daha açık görülecektir.

Çevremdeki Alman veya diğer uluslardan insanlara Evren-Özal yönetiminin "demokrasiye geçiş" yalanlarını anlatabilmeliyim. Parti yayınlarında bu görevi başarabilmem için yeterince bilgi var. Türkiyeli işçi, emekçi arkadaşlarıma "Demokratik Türkiye" belgimizin önemini, birlikte mücadelenin gerekliliğini göstermeye ve onları birlikte davranmaya kazanabilmek için yoğun çaba harcamalıyım.

10 Eylül 1985, 65. yıl ve görevlerim diye düşündüm. Belki yorgun ama onurla karşılamak için önüme koyduğum hedeflere ulaşmalıyım. 65. yılında daha savaşkan bir TKP, ona inanan, güvenen, sempati duyanların savaşımıyla güçlenecektir. "Türkiye'nin daha güçlü bir TKP'ye ihtiyacı var!" Daha güçlü bir TKP, belgilerle değil, savaş alanlarında, pratik iş içinde yaratılacaktır. Ben bunu yapmaya gayret edeceğim. En önde en çalışkan, görevini başarmak için elinden geleni yapan biri olmak için çalışacağım.

Bir çırpıda olmuyor

Emine Yalçın/Yunanistan

Daha küçük yaşlardan başlayarak, yaşamın her alanında, burjuva ideolojisi kafalara yerleştirilmeye çalışılır. Aile içinde, sokağa çıkıp başka çocuklarla oynamaya başladığımızda, içinde yaşadığımız toplumdaki egemen ideoloji kendini hissetirmeye başlar. Kendi oyuncaklarını paylaşmama, zayıfın, güçsüzün ezilmesi, kaba kuvvete başvurulması alışkanlıkları ile yüz yüze geliriz. Okulda bu daha sistemli bir hal almaya başlar. Artık okul kitaplarıyla, eğitim sistemiyle, burjuva ideolojisi işlenmeye başlanmıştır körpecik beyinlere.

Geçen gün bir dergide 8 yaşındaki bir çocuğun mektubuna rastladım. Derginizde Türk ve Yunan uçaklarını düşman gösteren bir karitatür gördüm. Türk ve Yunan uçaklarının göklerde kardeşçe uçması mümkün değil mi?" diye yazıyordu. 8 yaşındaki bir çocuğun bugün Türkiye'de böyle düşünebilmesi beni gerçekten sevindirdi, etkiledi. Bu çocuğun sanırım demokrat-ilerici bir aileden olması da onun için büyük bir kazanç. Ancak böylesi fırsata sahip olmayan çocukların körpe beyinleri, düşmanlık, şovenizm zehiriyle dolduruluyor. Çocukluğumda oynarken söylediğimiz bir şarkıyı hatırlıyorum. Belki hâlâ bugün bazı çocuklar bu tekerlemeyi oyunlarında kullanıyorlardır: "Bir, iki, üçler yaşasın Türkler" diye başlıyor, "yedi, sekiz, dokuz, Rusya domuz" diye devam ediyor, "onüç, ondört, onbeş, Amerika kardeş" diye bitiyordu.

Çocukluğumuzda yalnızca Türklerin kanının kırmızı olduğunu, Yunanlıların kanının ise mavi olduğunu sanırdık. Yıllarca oyunlarımızda bizlere bu şarkılar, bu tekerlemeler söyletildi.

Hatırlıyorum da, ilkokula giderken sınıfımız varlıklı ve yoksul çocuklar diye ikiye ayrılmış, bunların yanyana oturmaları yasaklanmıştı. Hatta birbirleri ile arkadaşlık kurmalarına, oynamalarına, konuşmalarına öğretmen tarafından izin verilmiyordu. Sadece ödevini yapmadığı zaman varlıklı bir çocuk ceza olarak yoksul bir çocuğun yanına oturtulurdu. İşte bu gibi olaylar ve daha sonra eğitim kurumları, basını, filmleri, radyosu, televizyonu, toplumdaki egemen değer yargıları ile burjuva ideolojisi, kişiliklerimizin oluşmasında, öyle etkisi bir çırpıda yok edilmeyecek derin izler bırakmıştır. Bunları hiç küçümsememek gerekiyor.

Ancak bizler, daha sonra çok yönlü çabalar sonucunda, yürüyen sınıf savaşının etkisiyle, birşeyleri görerek, örgütlü savaşımla tanıştık. Haklı, yüce bir davaya sempati duyarak, örgütlü çalışmanın gereğini hissettik. Savaşıma katıldık. Ne ki bu, kendiliğinden, burjuva ideolojisine, önyargılara karşı bağlaşıklığı getirmiyor.

Bugün bir devrimci, bir komünist olmaya çalışıyorum. Bu yolda niteliklerimi geliştirmeyi amaçlıyorum. Bunun için, bu ada layık olabilmek için, çok daha fazla çaba ve özveri göstermem gerektiğini, şimdiki düzeyimle yetinemeyeceğimi de biliyorum.

Kapitalist toplumda yaşayan birisi olarak, beşikten bu yana her an egemen ideolojinin, burjuva ideolojisinin zehirli okların hedefi olduğumu akıldan çıkarmıyorum. Burjuva ideolojisinin etkileri, eski alışkanlıklar, zaaflar, önyargılar, ancak ve ancak örgütle birlikte, kollektif çalışma içinde, sınıf savaşımının içinde yenilir, yokedilir. Lenin "önyargılara karşı savaş aynı zamanda bir sınıf savaşıdır" diyordu.

Örgütlü çalışma, kollektif yaşam, yoldaşların desteği bu konuda en büyük yardımcımızdır. Örgüt bize bir dolu iyi nitelik ve yetenek kazandırdı. Bunları örgütlü savaşım için seferber etmek, her gün daha iyi nitelikler kazanmak, daha iyisini yapabilmek için çabalarımızı artıralım.

Hiçbir çaba boşa gitmiyor

M.Bilir/FAC

Bu yaz memlekete izine gittim. Yolum Anadolumuzun bir köyüne düştü. İlk defa geldiğim, kimseyi tanımadığım bir köy. Köyde birkaç gece kalacağız. İlk gün, öğleden sonra yanıma bir genç yaklaştı.

–"Merhaba, ne zaman geldiniz? Bu ne sürpriz." diyerek elini uzattı.

Tanımadım bu genci; ne zaman, nerede tanışmışız hatırlayamadım. Ama elimi uzattım. Sarıldık birbirimize. Dostça bakıyordu.

–"Madem köyümüze geldin, bizde misafir kalacaksın" dedi.

–"Ama" dedim "misafirlik için başka arkadaşlara sözüm var."

–"Başka söz istemem, sen benim misafirimsin, ötekiler onunla kalsın" diyerek kestirip attı.

Ben de, "peki senin misafirinim" dedim. Akşam üzeri kahvede buluşmak üzere sözleşip ayrıldık. Evinde kaldığımız arkadaşa sordum. Değişik nedenlerle ayrıntılı olarak tanımıyor genci. Kafamda her türlü ihtimal geçiyor. Bu raslantıdan tedirgin olmaya başlamıştım. Akşam kahvede sohbet ederken, nerede nasıl tanıştığımızı doğrudan sormayı düşündümse de vazgeçtim. Kahvedeki toplu sohbetten sonra evine gittik. Yataklarımıza uzandıktan sonra, koyu bir sohbete giriştik.

Sonuçta anladım ki, Federal Almanya'daki gençlerin "Bedel beş bin olmalı, iş güvencesi sağlanmalı" kampanyasına katılmış. İmza atmış, imza toplamış. Ben de bu çalışmalara omuz veriyordum. Üç beş kere birlikte sohbetimiz olmuş. Şimdi kesin dönüş yapmış FEBAG'lı gençlere, arkadaşlarına kesin güveni var. Batı Almanya'dayken kampanyalar yürütüyorduk. Burada ne yapsak diye soruyordu. Beraber olduğumuz süre içinde, ülkedeki son politik gelişmeleri, değerlendirmelerimizi aktardım. Sol Birlik hakkında bilgi verdim.

Ben bu rastlantıdan şu sonucu çıkardım: Önceleri şu genç kesin dönüş yapacak, şu genç başka kente gidecek diye birçok gençle varolan ilişkilerimi daha geliştirmek için çaba göstermezdim. "Bu kampanyaya şu kadar genç katıldı, salonu temizlemeye ise bir avuç insan kaldı; gerisi nerede" diye düşünürdüm.

Kendi deneyimim gösterdi ki, böyle düşünmek yanlışmış. Hiç bir çaba boşa gitmiyor.

DIŞ BORÇLAR SORUNU VE

Başı sayfa 4'de

Bu gün resmi rakamlara bakılırsa Türkiye'nin dış borçları 25 milyar doların biraz üzerindedir. (IMF borç rakamlarının gerçeği yansıtmadığını, gerçekte Türkiye'nin daha çok dış borcu bulunduğunu raporlarında özel olarak belirtiyor.) Merkez Bankası'nın hazırladığı bir borç ödeme takvimine göre Türkiye hiç yeni borç almasa bile 1990 yılına kadar hemen her yıl yaklaşık 3 milyar dolar borç ödemek zorundadır. 3 milyar dolar Türkiye'nin dışsatım gelirlerinin yaklaşık yarısını oluşturuyor. Bu ödeme tablosundan çıkan sonuç nedir? Türkiye, bu borçları ödemeyi ve yeni borç almayı sürdürdüğü sürece ekonomik bunalımdan kurtulamaz. Halkın gelirlerinin sürekli düşüşü önlenemez.

Bu tuzaktan nasıl çıkılabilir?

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Nisan 1985'te yapılan 4. Plenumu'nda, TKP MK Genel Sekreteri Haydar Kutlu yoldaş, Türkiye'nin dış borçları sorununa bir kez daha dikkat çekti. "Özal hükümeti şimdilik zor da olsa dış borç bulabilmektedir, ama emperyalist odaklar Türkiye'yi kısa vadeli ve yüksek faizli kredilere yönelmek zorunda bırakmaktadırlar." dedi. Kutlu yoldaş, Özal hükümetinin ekonomi politikasını "Büyük ölçüde bir tür iç ve dış borç bulup, gününü kurtarma politikası" olarak tanımladı. "Bu durum, ekonominin istikrarsızlığını daha da artırmakta, banka sisteminin krizinin derinleşmesi, enflasyonun hızla üç rakamlı oranlara fırlaması, keskin bir döviz bunalımının patlak vermesi gibi tehlikeleri kışkırtmaktadır" dedi. Kutlu yoldaş dış borç ödemeleri açısından 1975-1979 dönemi ile 1980-1984 dönemini karşılaştırarak, borç ödemelerinin 550 milyon dolardan 2 milyar doların üstüne tırmanmasına da dikkati çekti.

Haydar Kutlu yoldaşın MK 4. Plenumu'nda vurguladığı gibi TKP, ekonominin bu baştankara gidişine karşı, komünistlerin, ilericilerin, diktatörlüğe karşı olan güçlerin demokratik bir diyalog kurarak, alternatif bir programı ivedilikle hazırlamalarının bir zorunluluk olduğuna inanıyor. Bu günkü koşullarda böyle bir ekonomik alternatif program, geniş yığınların diktatörlük karşısında somut ve gerçekçi bir çıkış yolunu görebilmelerinde önemli bir işleve sahip olacaktır.

Dış borçlardan, dış borç ödemelerinin ekonomik, politik sonuçlarından kurtulmanın yolu her şeyden önce, alınan borçlar karşılığı ekonominin düzenlenmesi, ekonomi politikalarının saptanması hakkının uluslararası finans kurumlarına devredilmesinden vazgeçilmesine bağlıdır. Eşit haklı olmayan tüm borç-kredi ilişkilerinin tasfiye edilebilmesi, IMF ve Dünya Bankası ile yapılmış anlaşmaların gözden geçirilmesine, iptal edilmesine bağlıdır. İvedilikle alınacak önlem ise, tüm borç ödemelerinin durdurulması olmalıdır. Borç ödemelerinin durdurulması ile Türkiye, bir çırpıda dışsatım gelirlerinin yaklaşık yarısına yakın bir bölümünü kendi özkaynağı olarak değerlendirme olanağına kavuşacak, yatırımların hareketlendirilmesinde, sosyal fonların güçlendirilmesinde ve halk yararına kullanılmasında, ücret ve maaşlarda geriye saymanın durdurulmasında kullanabilecektir.

Borç tuzağından kurtulabilmenin bir başka önemli koşulu, Türkiye'nin emperyalistlerin dayattığı silahlanma tuzağından kurtarılmasıdır. Türkiye, savunmasına ulusal bir nitelik kazandırmak, ABD'nin saldırgan, gerginliği tırmandırıcı politikalarının bir aracı olmaktan kendini kurtarmak zorundadır. Böylelikle, hem büyük fonlar ülke ekonomisinin çöküntüden kurtarılmasında kullanılabilir, hem de emperyalistlerin bizi yeniden bir borç tuzağına sürükleme, dolayısıyla her alanda kendilerine bağımlı kılma çabalarına karşıkoyma gücü kazanılabilir.

Dış borçlar sorunu bağımsızlık ve demokrasi kavgasından ayrı düşünülemez

Bu türden önlemlerin emperyalistlerin ve onların işbirlikçilerinin öfkesini çekeceği açıktır. Bu çevrelerin, "emperyalist kuruluşlara bağımlı olmaksızın dış ticaretin gelişmeyeceği", "dışsatımın artırılamayacağı", "borç ilişkilerinin bu biçiminin kaçınılmaz olduğu" yolundaki propagandaları, gerçekte içi boş uydurmalardan başka bir şey değildir. Türkiye en başta yakın komşularıyla, sosyalist ülkelerle iyi komşuluk ve dostluk ilişkilerini geliştirerek hem emperyalistlerin dayattığı stratejik konum masalını tersine çevirebilir, hem de dış ticaretinde emperyalistlerin şantajcı politikalarını etkisizleştirebilir.

Türkiye'nin sorunları, bu gün borçlar sorununu ağırlıkla sırtlarında hisseden ve kurtulmak için çaba gösteren öteki gelişmekte olan ülkelerden ayrı değildir. Türkiye'nin doğal yeri de işte bu ülkelerin yanıdır. Yeni, eşit ilişkilere dayalı, demokratik bir uluslararası ekonomik düzen kavgası Türkiye'nin sırt çevirebileceği bir kavga değildir.

Burada özetle saymaya çalıştığımız bu başlangıç ilkelerinden de açıkça anlaşılıyor ki, dış borç tuzağından kurtulmak, demokrasi savaşımıyla, ulusal ve uluslararası planda silahsızlanmadan yana bir tutum almakla, ülkemizin ekonomik, politik, askersel bağımlılığına karşıçıkmakla yakından bağlı bir sorundur. Bu sorun, diktatörlük devrilmeden, ülkemizin ABD'ye bağımlılığına son verilmeden, demokrasi kurulmadan, emperyalizmin "haciz memurları", süngülü işbirlikçileri iktidardan uzaklaştırılmadan çözülemez.

Düzeltme

Yol ve Amaç'ın 9. sayısında TKP MK Genel Sekreteri H.Kutlu yoldaşın, "TKP ve Demokrasi Savaşı" başlıklı yazısında kimi önemli dizgi yanlışları olmuştur. Okuyucularımızın düzeltebilmeleri için cümlelerin doğru biçimlerini belirtiyor, özür diliyoruz.

Sayfa 19: (Aşağıdan 2. satır) "Sınıfsal olan" ancak "ulusal **olan"la**...
Sayfa 21'de: 10 nolu alıntıda: ...sözcüğün burjuva anlamında **olmamakla** birlikte ulusaldır.
Sayfa 23'te: (Aşağıdan ikinci paragrafta) ...bize göre yanlış yaklaşımları **özetle** şöyle sıralayabiliriz.
Sayfa 24'te: (Aşağıdan 3. paragrafta) Ama burjuva demokrasisi böyle bir ilke ile **"uzlaşmanın"** yollarını her zaman bulur.
Sayfa 25'te: (İkinci satırda) Bunun için de **işçi sınıfı** burjuvazinin formel demokrasiden yana her tutumunu...
Sayfa 25'te: (Aşağıdan 4. satırda) ...ama bunu gölgeleyeceğini **sandığı** bugünün...
Sayfa 28'de: (Yukarıdan 2. satırda) ...burjuva demokrasisini bir **hayal** olarak...

Mücadele yaşamdır

Başı 12. sayfada

kerlerle aynı yemekleri yedikleri iddiası da büyük bir yalandır. Yenilecek gibi olmayan, hepsi aynı tür, besin değeri çok düşük yemekler veriliyor.

"Havalandırma"da da bölücü bir tutum izleniyor. Havalandırmaya çıkmama cezası verilen tutuklularda hamlanma, olağanüstü kilo alma sağlık açısından ciddi bir tehlike oluyor. Bunun zararlarının önüne geçebilmek için spor yapmaya çalışılıyor. "Hastahanelik" kadar hasta olmayan tutuklulara hiç bir tıbbi müdahale yapılmıyor. Tabii ki, bu "hastahanelik" teşhisini koymak da cezaevi yönetiminin hakkı. İstisnasız tüm tutuklularda mide rahatsızlıkları, göz bozuklukları, ciğer hastalıkları görülüyor. Cezaevi doktorunun tüm çabası yönetime yaranma olduğundan, onun ağzından "hepiniz turp gibisiniz" sözlerinden başka bir şey çıkmıyor.

Görüş günlerinde tutuklu yakınlarına da binbir engel çıkarılıyor, tehditlere uğruyorlar. Telefonla yapılan görüşmeler üçüncü bir cihazdan askerlerce dinleniyor. Tutuklulardan biri "İçerde neler olup bitiyor?" sorusuna yanıt vermeye kalktığında telefon hemen kesiliyor. Bu görüşmelerde "Bize kötü davranılıyor. Tecrit hücrelerine atılıyoruz." gibi sözleri sarfetmek yasaktır.

Yakınlarla yapılan eşya alış-verişinde "numaralı torba"lar kullanılıyor. Bu torbalara doldurulan eşyalar yönetimin sıkı kontrolünden geçiriliyor. Fakat gözlük, terlik, saat, kitap gibi bir çok eşyanın kaybolması artık alışılan günlük vakalardır.

Kantin konusunda da yüreklere su serpecek bir şey anlatmak sözkonusu değil. Hep kuru ve pahalı şeyler satılıyor. Tutukluları vitaminsiz bırakma çabasının gereği olarak sebze ve meyve satışı yasak. Öteki yiyeceklerin büyük çoğunluğu da bayat.

Son olarak, Saraçhane mitingine tutuklu yakınlarının yığınsal olarak katılışı ile birlikte "Genel politik af"ın en fazla haykırılan belgilerden biri olması cezaevlerinde sürdürülen onurlu yaşam mücadelesini güçlendirdiğini söylemek gerek.

Sendikalarda çalışma

Başı sayfa 2'de

birden savaşıldığı hiç akıldan çıkarılmamalıdır.

Geçmiş deneyim ne gösteriyor? Geçmişte tüm kazanımlar, işçilerin ekonomik demokratik hakları için, sendikal birlik ve sendikal demokrasi için kararlı, yılmaz, zorlu savaşımları ile gerçekleşti. Ve bu savaşımlar, işçi hakları için samimi olarak çalışan, bunu isteyen herkesin katkısının sağlanmasıyla güçlendi. Sermayenin (ve onun işçi hareketi içindeki ajanlarının) bölücü çabalarına yeni fırsatlar verildiği yerde zayıfladı. Deneyimden bugün için çıkarılacak temel derslerden biri budur.

Hangi ilkeler temelinde

Sınıf sendikacılığında elde edilen deneyimlerden kalkarsak, bugün savaşım hangi ilkeler temelinde yürütülmelidir? Şimdi bunları bir kez daha ele alalım ve somut deneyimlerden kalkarak örneklemeye çalışalım.

Sendikal birlik ilkesi en başta geliyor. Birlik, işçilerin bir çatı altına başını sokması ile gerçekleşmiyor. Sendikal birlik işyeri temelinde sağlanır ve geliştirilir. Ekonomik hakları için sendikada örgütlenen işçilerin birliği daha da pekiştirilmelidir. Bu nasıl sağlanır?

Rejim sendikaların işlevlerini sınırlamıştır ve işçilerin sendikal mücadeleye aktif katılımlarını engellemeye çalışmaktadır. Aktif sendikal savaşıma katılacak işçi sayısı sınırlandı. İşyeri temsilcilerinin sayısı azaltıldı. Bunların hakları yok derecesine indirildi. Bu sınırlar aşılmalıdır. İşyerlerinde günlük sorunların çözümüne işçilerin daha çok sayıda katılımı sağlanmalıdır. Çünkü, işçilerin birliği bu sorunların çözümü etrafında sağlanabilir. Daha çok katılım, daha aktif katılım, ortak düşünce, ortak davranış amacına böyle varılabilir.

Tabanın söz ve karar sahibi olması (sendikal demokrasi) diğer bir önemli ilkedir. İşçiler kendi temsilcilerini, yöneticilerini seçebilmeli, kendileri ile ilgili kararların alınmasına katılmalı, sözleşmelerde söz sahibi olmalıdır.

Sendika işçilerin çıkarlarını savunan bir politika izlemelidir. Politika dışı, partilerüstü sendikacılık adı altında, sermayenin ve rejimin politikasına tabi olma dayatması reddedilmelidir. Her politik görüşten işçilerin birliği ve işçilerin ortak, özgür iradeleri ile sendikalara rejime ve sermayeye karşı bir politik çizgi kazandırılmalıdır. Faşizmin sendikaları politik savaşımın dışına zorla, yasaklarla ittiği, proleter olmayan sınıflara dayalı partilerin sendikaları kendilerine bağlama yönünde çabalarına hız verdiği bugünkü karmaşık koşullarda, sendikaların politik savaşımdaki rolü ve ağırlığı, sendikal birliği ve sendikal demokrasiye dayanılarak artırılabilir.

Somut deneyim

Bütün bunlar nasıl olacak? Bu ilkeleri yaşama geçirmek için ne gibi olanaklar var? Neler yapılabilir?

İşyerlerinde kendi sorunlarının çözümü için birleşen ve harekete geçen işçiler kendi temsilcilerini seçmek, söz sahibi olmak için, yasal sınırları tanımayan olanaklar yaratabilirler. Nasıl? Kimi yerlerde, sendikaların delege seçimlerinde, temsilcileri işçilerin kendisi belirledi. Sendikal yasaların engellemelerine rağmen, işçiler işyeri temsilcilerini kendileri seçtiler. Ve sendikadan bu temsilcileri "atama"sını istediler. Uzlaşmacı, yönetimlerin işçilerin bu istemini geri çevirmek için "haklı gerekçeler" bulmaları zor oluyor. Bunlar kuşkusuz her yerde olmadı, pek de kolay gerçekleşmedi, ama işçilerin deneyimi, olabileceğini de gösterdi. Yeter ki, aslında "haksız gerekçeleri olanlara" bunu gizleyecek fırsat verilmesin, yeter ki sendikaiçi demokrasi yolunda hangi düzeyde olursa olsun her adım kararlılıkla atılsın. Öteyandan kimi işyerlerinde toplusözleşme taslaklarının hazırlanması, önerilerin ortaklaşa yürütülen tartışmalar sonucu belirlenmesi de gerçekleşti.

Görülüyor ki, işyerinde örgütlenebilirse, yasanın ve hatta bu işlerden hoşlanmayan sendikacıların engelleri aşılabiliyor.

Bazı işyerlerinden örnekleriyle verdiğimiz bu uygulamalar yaygınlaştırılabilir. Türk-İş kongresinde delegelerin çoğunluğu yönetimi onaylamadı, tüm yöneticiler azınlık oylarıyla seçildi. Bazı Türk-İş sendikalarında (örneğin Zonguldak maden işçilerinin sendikal örgütünde) kongreler yönetimin isteklerine uymadı. Türk-İş tabanından yükselen örgütün demokrasi savaşımında aktif tutum alması isteğinin yönetimi baskı altında tuttuğu görülüyor. Bunlar ve benzeri göstergeler sendikal demokrasi ilkesinin Türk-İş ve bağımsız sendikalarda yaşama geçirilmesinin tümden olanakdışı olduğu iddialarını çürüten olgulardır.

Türk sovyet ilişkilerinin gelişmesi

Başı sayfa 6'da

sonunda Türkiye'ye yaptığı resmi ziyaret sırasında ve sonrasında varılan çok geniş kapsamlı işbirliği anlaşmaları, bu sosyalist devletin konjonktürel değişikliklerden bağımsız, ilkesel bir işbirliği politikası yürüttüğünün yeni bir kanıtı oldu. Anlaşmalara göre, beş yılda iki ülke arasında 6 milyar dolarlık dış ticaret yapılacak, Türkiye Sovyetler'den makina, techizat, petrol, ağır kamyon vb. alarak, buna karşılık geleneksel tarım ürünlerinin yanısıra tekstil, gıda, deri endüstrisi ürünleri vb. satacak. Doğal gaz boru hattıyla ilgili anlaşmaya göre, birisi Bulgaristan sınırı, ötekisi de Kars üzerinden döşenecek iki boru hattıyla Türkiye 1987 ve 1988 yıllarında 1,5 milyar metreküp, 1989'da 2,3 milyar metreküp doğal gaz alacak ve daha sonra bu 6 milyar metreküpe çıkacak. Türkiye doğal gazın bedelini mal vererek ödeyecek. Bir başka anlaşma Sovyetler'den alınan elektrik enerjisinin iki katına çıkarılmasını öngörüyor. Hopa-Batum elektrik hattının yanısıra, Leninakan-Kars arasına ikinci bir hat çekilecek. İmzalanan başka bir anlaşmayla, SSCB'nin Türkiye'de ağır endüstri kollarına yatırımları yeniden başlayacak. Buna göre, ilk önce İskenderun Demir-Çelik Tesisleri ve Aliağa Rafinerisi'nin kapasitesini iki kat artırmak üzere yeni üniteler eklenecek. Bu büyük yatırımlara karşılık Türkiye borçlarını dövizle değil, malla ödeyecek.

ABD ve kimi öteki emperyalist çevrelerin bu anlaşmalara tepkisi, Türk-Sovyet işbirliğinin ulusal çıkarlarımıza uygun olduğunun belki de en açık göstergesidir. Kuşkusuz, ülkemizde bugünkü Amerikancı diktatörlük değil de, ulusal-demokratik bir yönetim işbaşında olsaydı, bu işbirliğinin büyük olanaklarından ulusal bağımsızlığı güçlendirme yönünde daha fazla yararlanmak olanaklı olurdu. Türk-Sovyet ilişkilerinin tarihinin kanıtladığı gibi, Sovyetler Birliği ile komşu oluşumuz önümüze geniş olanaklar koyuyor. Bu durumdan barış ve yumuşama için, ulusal çıkarlar için yararlanılmasını sağlamak, başlıca savaşım konularından biri oluyor.

Uzlaşmacı sendika yönetimi istemiyoruz

Başı sayfa 12'de

yemek değil, ekmeğin yanında peynir istiyor, onu da alamıyoruz." diye cevapladık. Müdür "Tamam yarın vermeye çalışacağız." dedi. Biz işbaşı yaptık ama, zaten bayramdan sonra geçen bir hafta süresince üretimi yarı-yarıya düşürmüştük. Cuma günü avanslarımız verildi. Hep böyle birlik olursak haklarımızı alacağımızı çoğumuz daha iyi anladı.

Cumartesi 20 kişi sendika şubesine gittik. Bir bölümümüz görüşmek üzere yöneticilerin odasına girdi. Ardından bağırmalar işitince biz de odaya daldık. Şube yöneticisine "Ne bağırıyorsunuz? Biz birbuçuk yıldır neden fabrikamıza uğramadığınızı soruyoruz!" dedik. Bunun üzerine Şube Başkanı "Defolun. Sizi istemiyoruz. Verin şunların üye fişlerini bir daha gelmesinler" diye bağırmaya başladı. Biz ise "Sız kovsanız da biz yine geleceğiz. Bu sendikadan ayrılmak istemiyoruz." diye karşı koyduk. Bunun üzerine bizi itekaka, zorla sendika binasından dışarı çıkardılar. Yeni polis yasasından korktuğumuz için o an daha fazla birşey yapamadık. Ama gazetelere gidip durumumuzu ve istemlerimizi anlattık. Ertesi tatil gününde ise fabrikadaki tüm işçiler birlikte sendikaya gittik. Bizi böyle gören başkan sendika binasından kaçtı.

Böylece sendikamıza sahip çıkacağımızı, uzlaşmacı yöneticilere karşı olduğumuzu gösterdik.

Bir cinayet daha

Başı sayfa 12'de

kontrol ettirmesi gerekirken bunu yaptırmaması sonucu, sözkonusu acı olay meydana geldi. Tabancayı kullanan 37 yaşında ve 4 çocuk babası Şükrü Güven'in hastahaneye yetiştirilmesi için de gerekli girişimler yapılmadı. Hâlâ benzer patlamaların ve can kaybının önlenmesi için gerekli güvenlik önlemleri alınmıyor. İşyerinde çalışanlara bir tek miğfer ve kask bile verilmiyor. Bu, tek başına bile buradaki işçilerin yaşamlarının hiçe sayıldığını gösteriyor.

Diyarbakır haberleri

Başı sayfa 12'de

leri üzerine tutuklu ve hükümlülerin istekleri yerine getirildi. Suların akmadığı süre içerisinde cezaevinde salgın hastalıklar baş göstermişti.

Koza alımları: Diyarbakır ve çevresinde yaş ipek kozası alımları tamamlandı. Geçen yıl 41,440 kilo olan rekolte bu yıl 16,585 kilo olarak gerçekleşti. Yine geçen yıl 1841 liradan alınan koza bu yıl ancak 1464 liradan alıcı bulabildi. Koza üretimi, düşük tutulan fiyatlardan ötürü birçok üreticinin koza üretiminden vazgeçmesi ve yeterli ilaçlanmanın yapılmamasının sonucu artan hastalıklar nedeniyle bu denli az oldu. Pek çok üretici bu işi bırakacağını açıklıyor.

TKP MK'SİNİN, BİLDİRİSİ

Başı sayfa 1'de

yacağıyla, çok yakından ilgilidir. Komünistler, yığınlar içindeki çalışmalarıyla yasal muhalefetin hükümete ve cuntaya karşı her çıkışını destekleyecek, aynı zamanda bu muhalefeti her alanda kesin tutum almaya zorlayacak ve her durumda halkın bugünkü rejime kökten son vermesi uğrundaki savaşını örgütlemeye hız verecektir.

Şimdi 12 Eylülcü anayasaya kesin olarak karşı çıkmak güncel sorundur. Genel politik af için söz yerine eyleme geçmek acil görevdir. "12 Eylül öncesine dönme isteği" yolundaki cunta suçlamalarına kararlı bir şekilde karşı koymak gerekiyor. 12 Eylül öncesi kaosun temel nedenlerinden birisi, 12 Martçı generallerin işledikleri suçların hesabını sormamak, 61 Anayasasında yapılan gerici değişiklikleri iptal etmemek olmuştur. Demokrasiye, demokratik anayasaya karşı darbe yapmanın cezasız kalmayacağı kanıtlanmadıkça, demokrasiyi militaristlerin tertiplerine karşı koruyacak olan asıl güçler, işçiler, emekçiler, eksiksiz özgürlüklerine kavuşmadıkça, darbecilerin üzerinde gerçekten caydırıcı, örgütlü yığınsal halk hareketi özgürce gelişmedikçe, "bir daha darbe olmasın" sözleri boş bir dilek olmanın ötesine geçemeyecektir. O nedenle TKP, rüşvete, işkence suçuna boğazlarına kadar batmış 12 Eylülcü militaristlerin ve suç ortaklarının sığındığı ve onlardan hesap sormayı engelleyen Anayasa'nın 15. maddesinin iptali yolundaki talepleri destekliyor. Komünistler, Türk Silahlı Kuvvetleri'ni kendi karanlık amaçlarına alet eden 12 Eylülcü generallere karşı yurtsever subayların halkın saflarında yer alacağına inanıyor.

Aylardan beri Türkiye Kürdistanı'nda süregiden askersel operasyonlar, sözde "Türkiye'nin bütünlüğü" adı altında kanlı boyutlara vardırılmıştır. Bu kırıma sessiz kalmak gerçekte militarizmin güçlenmesine fırsat vermek demektir. Doğu'da savaş yaptığını ilan eden bir orduyla demokrasi yanyana yaşayamaz. Kürt halkının ulusal demokratik haklarının tanınması demokrasinin gereğidir.

Demokrasi için savaşım, Türkiye'nin karşı karşıya olduğu ekonomik bunalıma son verme ve ulusal bağımsızlığımızı, güvenliğimizi tehdit eden gidişi durdurma savaşımıyla sıkı bir bağ içindedir.

30 milyar dolara yakın dış borç ve ABD'ye topraklarımızda verilen üsler, ulusal bağımsızlığımızla bağdaşmayan gizli anlaşmalar, uluslararası tekellerin, Amerikan yönetiminin her fırsatta ülkemizin içişlerine karışmasına, istemedikleri hükümetleri devirmelerine olanak sağlıyor. TKP, kamuoyunun dikkatini birisi IMF ile, diğeri ABD ile yapılan iki önemli görüşmeye çekmek istiyor. Çünkü bu iki görüşmenin nasıl sonuçlanacağı doğrudan doğruya ulusal ekonominin ve ulusal güvenliğimizin geleceğini ilgilendiriyor. Şimdi hükümet IMF ve ABD ile anlaşmaları bağlamaya hazırlanıyor.

TKP, diktatörlük karşıtı bütün partileri ve çevreleri, hükümetin IMF ve ABD ile imzalayacağı ulusal çıkarlarımızla bağdaşmayan anlaşmaları tanımamaya, iktidara gelindiğinde bunların iptal edileceğini açıklamaya çağırıyor.

TKP, demokrasi isteyen herkesle, dış borçların dondurulması ve ödenmemesi, SİA adlı kölelik anlaşmasının iptal edilmesi için işbirliğine hazırdır.

Şimdi demokrasiyi kazanmanın ve onu koruyup, derinleştirmenin uluslararası ön koşullarını yaratmak için de ortak çabaları artırmak gerekiyor. Bu herşeyden önce, dünya ölçüsünde süregiden nükleer silahlanma yarışını durdurma ve giderek nükleer silahları yoketme somut amacına yönelen barış savaşımına, diktatörlük karşıtı güçlerin aktif olarak katılmasıdır.

Geçtiğimiz ay SSCB, tek yanlı olarak 1 Ocak 1986'ya kadar her türlü nükleer denemeleri durdurma kararı aldı. ABD, eğer bu girişime katılırsa, Sovyetler Birliği nükleer denemeleri durdurma kararını devam ettirecektir. Bu son Sovyet barış girişimi ile, yeni nükleer silah yapımına son verme ve atom yığınaklarını yoketme yolunda insanlık için büyük bir olanak çıkmıştır. Reagan yönetimi, her zaman olduğu gibi bu öneriye karşı da olumsuz bir tutum almış, böylece saldırgan stratejisinde hiçbir değişiklik olmadığını ortaya koymuştur.

SSCB'nin ABD'ye bu somut öneriyi yapmasından sonra, Sovyet parlamenterleri tüm ülkelerdeki parlamenterlere nükleer denemeleri durdurma önerisini desteklemeleri ve hükümetlerini ABD üzerinde baskıda bulunmaya zorlamaları için çağrıda bulunmuştur.

TKP, Sovyetler Birliği'nin bu yapıcı barış önerilerini tüm gücüyle destekliyor. İnsanlığın önüne çıkan bu tarihsel fırsat karşısında hiç kimse kayıtsız kalamaz. Türkiye'deki parlamenterlerin, Sovyet parlamenterlerinin çağrısı karşısında nasıl bir tutum alacağı özellikle güncel bir önem taşıyor. Şimdi kamuoyunu cunta parlamentosunda yer alan herkesin "icazetli" olmadığına, rejimin gizli destekçileri sayılamayacağına inandırmak isteyen çevrelerin önüne somut bir fırsat çıkmıştır: Cuntanın egemenliğindeki parlamentodan Amerikan emperyalizminin nükleer denemeleri durdurmamasını cesaretle suçlamak ve Türkiye'nin Sovyetler Birliği tarafından yapılan öneriye destek olmasını talep etmek...

Komünistler, partilerinin 65. kuruluş yıldönümünde omuzlarına düşen ağır ve tarihsel sorumluluklarının bilincindedirler. Biz, tüm insanlığın en temel sorunu olan barışın korunması uğrundaki savaşıma, ülkemizde gerçekten demokratik bir rejimin kurulmasına, Türkiye'nin dış borç batağından ve Amerika'yla ikili kölelik anlaşmaları zincirinden kurtulmasına, işçi sınıfının, Türk-Kürt tüm halkımızın özgür ve insanca yaşadığı aydınlık bir Türkiye'nin kurulmasına elimizdeki tüm güçlerle kendi katkımızı yapmaya devam edeceğiz. Biz, sol güçlerin birliğini pekiştirmeye, genişletmeye, onu dağıtmak isteyen antikomünist iftiraları çürütmeye, Sol Birlik'in en geniş diktatörlük karşıtı güçleri aktif eyleme çekecek bir güce ve politik etkinliğe ulaşmasına bundan böyle de çalışacağız. Biz, işçi sınıfının sendikal birliği uğrundaki ilkesel çabalarımızı güçlendirecek, sendikal demokrasiyi, her işyerinde işçilerin politik ayrıma bakılmaksızın sendika yönetimlerine katılması fikrini yayacağız. Ezilen tüm yığınların arasındaki çalışmalarımızı, özellikle gençlerin, aydınların, köylülerin arasındaki çalışmalarımızı daha da canlandıracağız.

Tarih şimdi komünistlerin önüne derin ulusal karakter taşıyan tüm bu ödevleri çözmek için geniş kitlelerin savaşında çok daha büyük ve belirleyici rol oynama olanağını koymuştur. Bu olanaktan sonuna kadar yararlanmanın yolu, herşeyden önce TKP'nin çok daha güçlendirilmesini gerektiriyor. Bu ödev yerine getirilecektir. Komünistler, Marksizm-Leninizm ve proleter enternasyonalizmi ilkelerine sımsıkı sarılarak, antikomünizme, özellikle anti-Sovyetizme karşı uzlaşmasız savaşarak önlerindeki tüm karmaşık ve zor ödevleri çözmeyi başaracaklardır.

Demokratik Türkiye, daha güçlü TKP!

Türkiye Komünist Partisi
Merkez Komitesi
26 Ağustos 1985

1 Eylül Dünya Barış Günü

Başı sayfa 1'de

kapadı, öneriyi reddetti. Ve hemen ardından Nevada'da yılın 10. atom denemesini yaptı. 16 Ağustos'ta SSCB Dışişleri Bakanı E. Şevardnadze, Sovyet yönetimi adına BM Genel Sekreterine gönderdiği mektupta, uzayın silahsız kalması koşuluyla, uzayda barışçı araştırma konusunda uluslararası işbirliği konusunun BM 40. Genel Kurul'unun gündemine alınmasını, bu konuda uluslararası bir örgüt kurulmasını önerdi. Beyaz Saray bu öneriyi de sessizlikle geçiştirmekle kalmadı. ABD Devlet Başkanı R. Reagan bu önerinin hemen ardından, uzayı silahlandırma programı çerçevesinde uydusavar silah denemesi emrini verdi.

SSCB Parlamento grubu, 20 Ağustos günlü bir çağrı yayınlayarak, bütün dünyadaki parlamenterleri nükleer potansiyellerin artırılması ve geliştirilmesine karşı aktif eyleme çağırdı. ABD de SSCB gibi, nükleer silahlanma yarışının frenleneceğini ve giderek olanaksız olacağını kaydederek, bu uğurda savaşımın zorunluluğunu vurguladı.

ATILIM 15 Günlük Gazete. Herausgeber: Ermis Verlag. Druck/Baskı: Offsetdruckerei B. Ronnes-4190 Kleve. İsteme Adresi: Postfach 10 10 16. 4300 Essen 1. Ödeme: Ermis Verlag. Stadtsparkasse Essen. BLZ 360 501 05. Konto Nr. 712 703. Fiyatı 1.-DM. Abone: 1 yıllık 48.-DM

Diyarbakır haberleri

Roja Sor

Polis Terörü: Yeni polis yasasının yürürlüğe girmesinin ardından, Diyarbakır'da hemen hergün cadde ve sokaklarda polis operasyonları yapılıyor, yoğun terör estiriliyor, pek çok kişi alınıp götürülüyor. İnönü caddesindeki "Küçüksu", "Huzur Çay Bahçesi" ve "Yeşil Çınar Çay Bahçesi" polis terörünün özellikle yoğunlaştığı yerler.

Cezaevinde protesto: Diyarbakır Askeri Cezaevinde suların yaklaşık bir ay akmaması üzerine politik tutuklu ve hükümlüler yönetimi protesto edip, suların akmaması halinde çeşitli eylemler yapacaklarını açıkladılar. İsteklerini birlik halinde, kararlılıkla savunacaklarını gösterme-

Arkası 10. sayfada

Uzlaşmacı sendika yönetimi istemiyoruz

Emeğin Güneşi/İstanbul

Fabrikamızda çoğu asgari ücretle 200 işçi çalışıyoruz. Bayrama iki gün kala ikramiyelerimizin verilmeyeceği açıklandı. Bunun üzerine üç kişi Savcılığa, İş Hukuku Mahkemesi'ne ve Bölge Çalışma'ya başvurduk. "Eğer iki yıl düzenli verilmişse bir hak artık kazanılmış bir haktır, geri alınmaz." diye duymuştuk. Ama sözleşmemiz yoktu. Birbuçuk yıldır sendika yöneticilerimiz de işyerine hiç uğramıyorlardı. Bayramlık elbise almayı bırakın, evinde günlerce tencere kaynamayan arkadaşlarımız vardı. Bayramı da aç geçirdik.

Bayramdan sonra avanslar da ödenmeyince cebimizde ekmek alacak para kalmadı. Çay paydosunda yöneticilerin yanına girip avansların ödenmesini isteyecektik. Biraraya toplandık. Bir arkadaşımız "Biz onun ayağına gitmeyelim, o gelsin paralarımızı niçin ödemediğini açıklasın." dedi. "Kapısının önünde birikelim, çıkıp cevap vermek zorundadır diye sesler yükselmeye devam etti. Fabrikadaki tüm işçiler biraraya gelmiştik. Müdür önce korkudan çıkmıyordu. Ama biz de o çıkıncaya kadar beklemeye kararlıydık. Sonunda çıktı.

"Elde birşey yok. Ne vereyim?" gibi sözler geveleyince, biz "Yiyeceğimiz yok. Eve gittiğimizde çocuklarımız bizden

Arkası 10. sayfada

Zamlara yeni örtü

Muhammed Ali/Mersin

Özal hükümetinin istediği gibi ayarladığı istatistik verileri Haziran'da enflasyon oranının düştüğünü gösteriyor. Buna dayanarak büyük bir yaygara koparılıyor. TRT ve boyalı basın enflasyonun yıllardan beri ilk kez düştüğünü halka empoze etmeye çalışıyorlar. Bir çok tüketim maddesindeki fiyat artışının enflasyon endekslerinde dikkate alınmadığı, KİT ürünlerine yapılacak zamların Haziran ayında özel olarak geciktirildiği, sebze-meyve ve yumurta fiyatlarının yaz mevsiminden ötürü doğallıkla geçici olarak ucuzladığı herkezin bildiği ve söylediği gerçekler.

Bu arada gözlerden kaçan bir sahtekarlık daha var. Patronlar Haziran'dan beri malların fiyatlarını artırmak yerine, aynı ambalaj içine daha az mal koyarak piyasaya sürme yoluna başvuruyorlar. Örneğin Eti Gıda Sanayii ve Tic. AŞ'nin net 135 gram olarak ürettiği 3304 kod numaralı kremalı bisküviler 3306 kod numarasıyla 105 gram olarak üretilmeye başlandı. Ama fiyat aynı kaldı. (Müşteri aynı fiyatla daha az bisküvi aldığından habersiz.) Açıkça yüzde 30'u geçen bir zam sözkonusudur. Kent Gıda Sanayii'nin kimi ürünlerinde de benzer uygulamalar görülüyor.

Faşist işgal harekatı

Işık Kaynak/İzmir

İzmir Belediye Başkanı ANAP'lı Burhan Özfatura Amerika'ya gittiğinde belediyede bir takım müdürleri görevlerinden aldı, yerlerine müdür olarak faşistleri atadı. Satınalma Müdürlüğü'nden başlayan değişiklik Numarataj Müdürlüğü'ne değin sürdü.

MHP'nin İzmir Merkezi örgütlenme sorumlularından olan M. Talat şimdi Satınalma Müdürlüğü'ne, Malatyalı Asaf Aslan da Numarataj Müdürlüğüne oturtuldu. Asaf Aslan Ülkü-Bir'in kurucularından olup, faşist saldırıları planlayan azılı katillerden biridir. Şimdi Numarataj Şubesinde baskı ve terör havası esiyor. Memurlar "Şarkı söylüyordun" gibi uydurma gerekçelerle bizzat müdürün küfürlerine hedef oluyor, hatta dövülüyorlar. Kimi belediye çalışanları da işten uzaklaştırılıyor. Yerlerine bu müdürlerin adamları, büyük çoğunlukla eski MHP'liler dolduruluyor.

Tütünde tonga

Adem Sağlam/Samsun

Samsun yaprak tütün bakım atölyesinde ve ambarında çalışan dörtbin işçinin durumu gün geçtikçe ağırlaşıyor. Atölyede çalışan her kadın işçi 8 saatlik iş süresi boyunca 8 balya tütünü açmak mecburiyetinde bırakılıyor. Bunu yapamayan kadın işçiler yönetici tarafından "Ya günde 8 balya açarsın, ya da Tonga Bölümüne gidersin" diye tehdit ediliyor.

"Tonga Bölümü" denilen yer ilkel aletlerle, açılan tütünün tongalandığı yerdir ve bu iş bir kadının altından kalkamayacağı kadar ağırdır. Kadın işçiler buraya düşmemek için adeta nefes almadan çalışarak 8 balya tütünü açıyorlar.

Çalışma ve sağlık koşulları olağanüstü kötü olan işyerinde sıkış sıkış çalışan dörtbin işçinin sıhhati de her geçen gün kötüleşiyor. İşçiler hastalandıklarında doktorlardan rapor almaya da korkar oldular. Çünkü raporunu tamamlayıp işbaşı yapanlar eksperler tarafından "Tonga Bölümü"ne sürgün ediliyor.

Yine terör

Şahin Keklik/Siirt

Faşist cuntanın güçleri Kürt köylülerini yıldırmak amacıyla, köy baskınlarını, terör ve tutuklamalarını sürdürüyor. Şırnak ilçesine bağlı Qesrık köyünde oturan Selim isimli Kürt yurtseverinin haftada iki gün karakola gidip kağıt imzalamasını karakol yetkilileri şart koştu. Bu yurtsever karakola her gidişinde işkenceye alınıyor.

Mardin'in Cizre ilçesine bağlı Şaxê, Hebler ve Ziyaret köylerinde bir inşaat deposundaki dinamitlerin kaybolduğu ileri sürülerek çok sayıda köylü gözaltına alındı. Bu Kürt köylüleri sonra da "Teröristlere yataklık ediyordunuz" iddiasıyla ağır işkencelerden geçirildiler. Halen bu köylülerden 20'ye yakını tutuklu bulunuyor. Aynı yörede komando operasyonları ve zulmü de sürüyor.

Cezaevi mektubu

"Mücadele yaşamdır"

Şahin Kızılırmak/İstanbul

İstanbul Sağmalcılar Özel Tip Cezaevi'nde tutuklulu ve hükümlülerin yakınlarıyla görüştürüleceği açıklandıktan, ve görüşme sırası gelenlerin isimleri ailelerine bildirildikten sonra verilen söz yine de tutulmadı. Görüşmeler iki hafta süreyle yaptırılmadı. Cezaevinden alınıp duruşmalara götürülen tutuklular hâlâ arabada yolboyunca duruşmadan önce ve sonra dövülüyorlar. Tek tip elbise giymeyi reddedenlerin pantolonları zorbalıkla çıkartılıyor ve böyle dolaştırılıyor. Tüm bunlara tutuklularla birlikte tutuklu yakınlarının da tepkileri sert oluyor.

Koğuşlarda tutuklular duvardaki gözlere, oyuklara diş fırçası ve diş macunu gibi eşyalarını koyduklarında "disiplin bozuldu" gerekçesiyle "operasyon"a uğruyorlar. Yani cop ve dipçikle dövülüyorlar. Ayda ancak bir kez, o da 5-10 dakika süreyle duş alabilen tutukluların as-

Arkası 9. sayfada

Bir cinayet daha

M.Pala/Muğla

Marmaris'in Selimiye köyü Dikenlitaş mevkiinde yol yapımı çalışmalarında bir işçi öldü. ÖZMET Makina Tic. ve San.Lt.Şirketi'nin üslendiği yol yapımında çalışan Şükrü Güven tabancayla dinamit yuvası açarken patlamadan kalmış bir dinamitin patlaması sonucu kan kaybından ölmüştür.

Her zaman olduğu gibi denizden kayıkla çalışma yerine gelen Şükrü Güven ve arkadaşları yol yapımını engelleyen 500 metre yüksekliğindeki tepeye dinamit yerleştirmek için yuva açmaya başladılar. Ancak şirketin daha önceki dinamitlerin tümünün patlayıp patlamadığını

Arkası 10. sayfada